

การสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในเขตพื้นที่
อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
The Creation of the Public Service Innovation in Muang
Municipalities, Muang District, Chon Buri Province

โดย
สุพจน์ บุญวิเศษ

สนับสนุนโดยทุนอุดหนุนการวิจัย
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
มกราคม 2563

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การสร้างสรรคัณฑ์วัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรคัณฑ์วัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรคัณฑ์วัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลเมืองในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ 1) เทศบาลเมืองชลบุรี 2) เทศบาลเมืองบ้านสวน 3) เทศบาลเมืองแสนสุข และ 4) เทศบาลเมืองอ่างศิลา รวมทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test และ One-way ANOVA กรณีพบความแตกต่างจะวิเคราะห์คู่ที่แตกต่างโดยใช้สถิติ Scheffe’ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรคัณฑ์วัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคู่เศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและพลังงาน ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และ ด้านการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรม ให้ได้มาตรฐาน ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรคัณฑ์วัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความเห็นต่อการสร้างสรรคัณฑ์วัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน มีความเห็นต่อการสร้างสรรคัณฑ์วัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ABSTRACT

The study on “The creation of the public service innovation of municipalities in Mueang district, Chonburi Province” was a survey research. The objectives were: 1) to study the level of public opinion on the creation of the public service innovation of municipalities in Mueang district, Chonburi Province; and 2) to compare the public opinion on the creation of the public service innovation of municipalities in Mueang district, Chonburi Province, classified by gender, age, education and occupation. The sample group used in the research was the people who lived in the area of 4 municipalities in Mueang district, Chonburi Province, such as: 1) Mueang Chonburi Municipality; 2) Ban Suan Municipality; 3) Saen Suk Municipality; and 4) Ang Sila Municipality, a total of 400 people. The research instruments were questionnaires. Statistics which used in research, such as: frequency, percentage, mean and standard deviation and hypothesis testing used t-test and One-way ANOVA, if differences found and different pairs analyzed by Scheffe'. The research found that:

1. Public opinion on the creation of the public service innovation of municipalities in Mueang district, Chonburi Province in overall was at a high level, when considering each aspect and sorting mean from descending, it was found that the first rank was the development of infrastructure and utilities aspect, followed by the development of quality of life along with the sufficiency economy aspect, the management according to the principles of good governance aspect, the culture and sustainable tourism promotion aspect, the conservation and restoration environment and energy aspect, the security in life and assets aspect, and the development of agriculture and industry to be standard aspect, respectively.

2. The comparison of public opinion on the creation of the public service innovation of municipalities in Mueang district, Chonburi Province, classified by gender, age, education and occupation, found that people who had different gender, there was no different opinion on the creation of the public service innovation of municipalities, but people who had different age, education and occupation, there was different significantly opinion on creation of the public service innovation of municipalities in Mueang district, Chonburi Province, at the level of .05.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดพื้นฐานว่าด้วยการกระจายอำนาจ.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาล.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรม.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมขององค์กรภาครัฐ.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับการบริการสาธารณะ.....	29
ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลเมืองในจังหวัดชลบุรี.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	51
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	51
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม การบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี	53
ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	64
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	70
สรุปผลการวิจัย.....	70
อภิปรายผล.....	71
ข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	79
ประวัติของผู้วิจัย.....	85

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนชุมชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี.....	35
2	การสุ่มตัวอย่างประชากร.....	48
3	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	51
4	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	52
5	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	52
6	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ.....	53
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนต่ออย่างสร้างสรรค์ นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอ จังหวัดชลบุรี ในภาพรวม	53
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนต่ออย่างสร้างสรรค์ นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอ จังหวัดชลบุรี ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค	54
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนต่ออย่างสร้างสรรค์ นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอ จังหวัดชลบุรี ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	55
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนต่ออย่างสร้างสรรค์ นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอ จังหวัดชลบุรี ด้านการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน	57
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนต่ออย่างสร้างสรรค์ นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอ จังหวัดชลบุรี ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคู่เศรษฐกิจพอเพียง.....	58
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนต่ออย่างสร้างสรรค์ นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอ จังหวัดชลบุรี ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและพลังงาน	60
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนต่ออย่างสร้างสรรค์ นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอ จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล.....	61
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนต่ออย่างสร้างสรรค์ นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอ จังหวัดชลบุรี ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	63
15	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม สาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ 65
17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ 65
18	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ 66
19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา 66
20	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา 67
21	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา 67
22	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ..... 68
23	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ..... 68
24	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ..... 69
25	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน 69

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2	ตราสัญลักษณ์เทศบาลเมืองชลบุรี	34
3	ตราสัญลักษณ์เทศบาลเมืองแสนสุข	36
4	ตราสัญลักษณ์เทศบาลเมืองบ้านสวน.....	38
5	ตราสัญลักษณ์เทศบาลเมืองอ่างศิลา.....	39

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองส่วนท้องถิ่นได้เริ่มมีการจัดให้มีการปกครองในรูปแบบสุขาภิบาล เมื่อปี พ.ศ. 2440 ในสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งเป็นการปกครองท้องถิ่นครั้งแรก แต่ยังไม่มีการปกครองตนเอง ซึ่งต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้จัดรูปแบบระบบการปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลขึ้น ที่มีชื่อว่า “ดุสิตธานี” ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ได้ออกกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นเป็นครั้งแรกเมื่อ ปี พ.ศ. 2476 คือ จัดให้มีเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล

นับตั้งแต่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา มีผลทำให้ต้องประกาศพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พร้อมทั้งแผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ต้องการกระจายอำนาจจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ได้มีอำนาจหน้าที่อย่างอิสระในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเอง โดยประชาชนในท้องถิ่นเลือกตั้งตัวแทนของตนเองเข้าไปเป็นคณะผู้บริหารท้องถิ่นทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร และสมาชิกสภาท้องถิ่นเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติแทนประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งเป็นการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการเงิน และการคลัง เป็นต้น (สุพจน์ บุญวิเศษ, 2561)

จะเห็นได้ว่า การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ได้ยึดหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของประชาธิปไตย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ให้เป็นสถาบันที่ให้การศึกษากองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน 2) เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง 3) เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้ตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น 4) เพื่อการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ 5) เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยนั้น เริ่มมีการสนับสนุนและผลักดันอย่างจริงจังในเรื่องการกระจายอำนาจ (Decentralization) สู้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ชัดเจนมากขึ้นจากข้อบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวดที่ 14 การปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีข้อบัญญัติเกี่ยวกับเรื่อง “การจัดทำบริการสาธารณะโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” มีสาระสำคัญว่า รัฐจะต้องส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ (มาตรา 281) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดการบริการสาธารณะ... องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็งในการบริหารงานได้โดยอิสระและตอบสนองต่อความต้องการ

ของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาระบบการคลังท้องถิ่นให้จัดบริการสาธารณะได้โดยครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ จัดตั้งหรือร่วมกันจัดตั้งองค์การเพื่อการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง (มาตรา 289) ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 287) (สุพจน์ บุญวิเศษ, 2561)

ข้อบัญญัติในรัฐธรรมนูญฯ ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็น “ตัวแสดงหลัก” ที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในฐานะที่เป็นผู้ให้บริการสาธารณะ และสวัสดิการแก่ประชาชนในขอบเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของตนเอง ในขณะที่ประชาชนในท้องถิ่นเป็น “ตัวแสดงร่วม” ที่มีความสำคัญทัดเทียมกัน มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดทำบริการสาธารณะในท้องถิ่นร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นอกจากนี้ กระแสของการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรที่จะต้องมีการปรับตัว อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยี ความต้องการของผู้ซื้อสินค้าและผู้ให้บริการ และรูปแบบการแข่งขันทางธุรกิจ เป็นต้น ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานทั้งในภาครัฐและเอกชน ทำให้นักวิชาการให้ความสนใจกับคำว่า “นวัตกรรม” ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างความสามารถทางการแข่งขัน และการสร้างรายได้เปรียบขององค์กร

สำหรับภาครัฐ จะพบว่า นวัตกรรม (Innovation) ได้มีการแพร่กระจายและมีการนำไปประยุกต์ใช้ในภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยนั้น เริ่มมีการสนับสนุนและผลักดันอย่างจริงจังในเรื่องการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ซึ่งถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมองค์การ (Organization Innovation) และเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จากผลการศึกษานักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ข้อสรุปที่ตรงกันว่า นวัตกรรมองค์การก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความสำเร็จขององค์กร นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารได้นำนวัตกรรมมาใช้ในการแก้ปัญหาขององค์กร การเพิ่มศักยภาพในการตอบสนองความต้องการ และการสร้างความท้าทายใหม่ ๆ เพื่อให้องค์กรเกิดความสำเร็จในอนาคตที่เป็นสากลมากขึ้น โดยนำเอาวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้ (สุพจน์ บุญวิเศษ, 2561) ดังที่ ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ (2552, หน้า 271-272) กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำนวนมากพยายามสร้างนวัตกรรมเพื่อให้บริการสาธารณะใหม่ ๆ ตลอดเวลา นอกจากนี้ผลการวิจัยเรื่อง “วิถีใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย” (จรัส สุวรรณมาลา และคณะ, 2549, หน้า 7-9, 23, 35) พบว่า การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในช่วงที่ผ่านมาส่งผลต่อการเกิดนวัตกรรมท้องถิ่นอย่างชัดเจน และพบว่าความหลากหลายของนวัตกรรมท้องถิ่นมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และสภาพปัญหาของภูมิภาคและชุมชนแต่ละแห่งอย่างชัดเจน ปราภฏการณดังกล่าวนี้ยืนยันทฤษฎีว่าด้วยการกระจายอำนาจ (Decentralization) ที่ว่า การกระจายอำนาจการตัดสินใจลงสู่หน่วยงานระดับล่างย่อมส่งเสริมให้เกิดการคิดค้นริเริ่มนวัตกรรม เพื่อสนองตอบการแก้ไขปัญหาและความต้องการอันหลากหลายของพื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งกว่าการรวบอำนาจการตัดสินใจไว้ที่หน่วยงานส่วนกลาง

ข้อบ่งชี้จากการศึกษาดังกล่าวพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีศักยภาพที่จะริเริ่มคิดค้นนวัตกรรมท้องถิ่นของตนเองได้ นวัตกรรมส่วนท้องถิ่นสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กและใหญ่ ภายใต้สภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคมของแต่ละท้องถิ่นที่แตกต่างกัน แต่ในขณะเดียวกัน งานวิจัยส่วนใหญ่ไม่ได้ระบุให้ชัดเจนถึงรูปแบบหรือกรอบแนวคิดสำหรับการเข้าใจโครงสร้างของการสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม และยังมีความคลุมเครือในบทบาทที่สำคัญของความรู้ที่ทำให้นวัตกรรมองค์กรสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น เทศบาล จึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนอย่างมาก และมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ที่กำหนดไว้ในการจัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ ให้กับประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี รวมถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมือง เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

คำถามวิจัย

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ) ของประชาชนที่แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นในการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่
ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเทศบาลเมืองในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ 1) เทศบาลเมืองชลบุรี 2) เทศบาลเมืองบ้านสวน 3) เทศบาลเมืองแสนสุข และ 4) เทศบาลเมืองอ่างศิลา
2. ขอบเขตด้านประชากร
การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลเมืองในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ 1) เทศบาลเมืองชลบุรี 2) เทศบาลเมืองบ้านสวน 3) เทศบาลเมืองแสนสุข และ 4) เทศบาลเมืองอ่างศิลา

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่

3.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

3.1.1.1 เพศ

3.1.1.2 อายุ

3.1.1.3 ระดับการศึกษา

3.1.1.4 อาชีพ

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการ
สาธารณะ

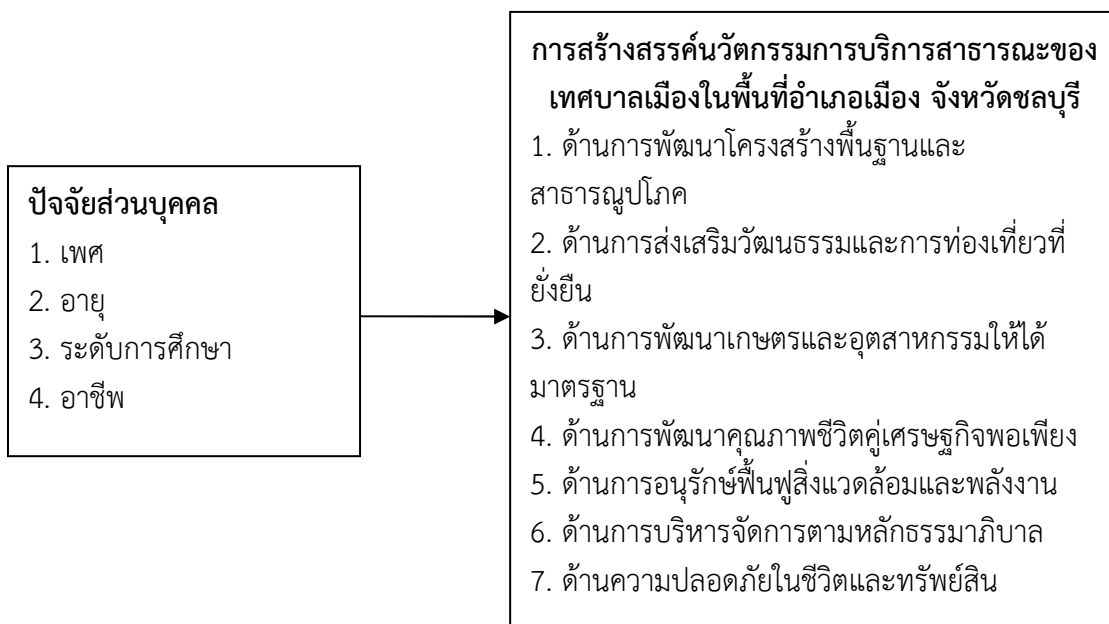
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะ อันจะเป็น
ปัจจัยที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้ ทั้งในทางวิชาการและการปฏิบัติงาน

2. สามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำนวัตกรรมบริการสาธารณะ เพื่อเป็นตัวอย่าง
ให้กับองค์กรปกครองท้องถิ่นที่สนใจในการจัดทำนวัตกรรมบริการสาธารณะ อันจะเป็นการ
ตอบสนองความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี ฉบับที่ 1
(พ.ศ. 2560-2564) (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี, 2560) มาเป็นกรอบแนวคิด ซึ่ง
ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค 2) ด้านการส่งเสริม
วัฒนธรรมและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน 3) ด้านการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน 4)
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคู่เศรษฐกิจพอเพียง 5) ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและพลังงาน 6)
ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และ 7) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน
4. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน

นิยามศัพท์

1. การสร้างสรรค์นวัตกรรม หมายถึง การสร้างกิจกรรมหรือสิ่งใหม่หรือการปรับปรุงหรือการพัฒนาหรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ หรือกิจกรรมที่ไม่เคยทำมาก่อนหรือแตกต่างไปจากเดิม โดยเทศบาลเมืองในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
2. การบริการสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมที่กระทำโดยเทศบาลเมืองในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่บริการแก่ประชาชน ใน 7 ด้าน ได้แก่
 - 2.1 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค หมายถึง กิจกรรมใหม่ๆ หรือการปรับปรุงหรือการพัฒนาที่เกิดขึ้นโดยเทศบาลเมือง ที่เกี่ยวกับระบบประปา แหล่งน้ำ การคมนาคม และการขนส่ง ระบบจราจร ระบบไฟฟ้า ระบบผังเมือง

2.2 ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน หมายถึง กิจกรรมใหม่ๆ หรือการปรับปรุงหรือการพัฒนาที่เกิดขึ้นโดยเทศบาลเมือง ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว ภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.3 ด้านการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน หมายถึง กิจกรรมใหม่ๆ หรือการปรับปรุงหรือการพัฒนาที่เกิดขึ้นโดยเทศบาลเมือง ที่เกี่ยวกับความรู้และทักษะด้านการเกษตร การใช้เทคโนโลยี การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร การสร้างความร่วมมือและเครือข่าย

2.4 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคู่เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง กิจกรรมใหม่ๆ หรือการปรับปรุงหรือการพัฒนาที่เกิดขึ้นโดยเทศบาลเมือง ที่เกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ส่งเสริมเด็กและเยาวชนให้มีทักษะชีวิต การส่งเสริมและเพิ่มรายได้ พัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาการกีฬา ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และระบบสวัสดิการของประชาชน

2.5 ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและพลังงาน หมายถึง กิจกรรมใหม่ๆ หรือการปรับปรุงหรือการพัฒนาที่เกิดขึ้นโดยเทศบาลเมือง ที่เกี่ยวกับระบบบริการจัดการขยะ น้ำเสีย มลภาวะ การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากร ส่งเสริมเครือข่ายเฝ้าระวังเตือนภัยด้านสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ

2.6 ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง กิจกรรมใหม่ๆ หรือการปรับปรุงหรือการพัฒนาที่เกิดขึ้นโดยเทศบาลเมือง ที่เกี่ยวกับพัฒนาทักษะผู้นำ บุคลากรท้องถิ่นให้มีทักษะความสามารถ การยกระดับชุมชนและพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

2.7 ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน หมายถึง กิจกรรมใหม่ๆ หรือการปรับปรุงหรือการพัฒนาที่เกิดขึ้นโดยเทศบาลเมือง ที่เกี่ยวกับการป้องกันและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด การเฝ้าระวังด้านยาเสพติด ส่งเสริมกิจกรรมกีฬา และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

เทศบาลเมือง หมายถึง เป็นการปกครองท้องถิ่นรูปหนึ่งของไทย เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นแบบเทศบาลสำหรับเมืองขนาดกลาง ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ 1) เทศบาลเมืองชลบุรี 2) เทศบาลเมืองบ้านสวน 3) เทศบาลเมืองแสนสุข และ 4) เทศบาลเมืองอ่างศิลา ซึ่งจัดตั้งโดยประกาศกระทรวงมหาดไทยตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา โดยแบ่งสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดพื้นฐานว่าด้วยการกระจายอำนาจ
2. แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาล
3. แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรม
4. แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมขององค์กรภาครัฐ
5. แนวคิดเกี่ยวกับการบริการสาธารณะ
6. ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลเมืองในจังหวัดชลบุรี
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดพื้นฐานว่าด้วยการกระจายอำนาจ

แนวคิดพื้นฐานที่เปรียบเสมือนกับกรอบความคิดใหญ่ในการจัดระบบการปกครองท้องถิ่น คือ แนวคิดว่าด้วย “การกระจายอำนาจ” (Decentralization) ซึ่งมีความแตกต่างหลากหลายอยู่ค่อนข้างมาก จึงทำให้เกิดคำอธิบายและการให้ความหมายของคำดังกล่าวเอาไว้ต่าง ๆ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2545, หน้า 3) กล่าวว่า การกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระทำ หรือมาตรการที่รัฐบาลกลาง หรือการบริหารราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคได้มอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือการบริการสาธารณะบางเรื่องภายในเขตของแต่ละท้องถิ่นหรือโอนภารกิจการบริหารสาธารณะบางกิจการจากรัฐไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลิขิต ธีรเวคิน (2535, หน้า 3) ได้ให้ความหมายในลักษณะของความสัมพันธ์กับการกระจายอำนาจในทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจและสังคม โดยสรุปได้ 2 ประเด็นใหญ่ ๆ ดังนี้

1. การกระจายอำนาจเป็นรากแก้วของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย เนื่องด้วยประชาธิปไตยต้องประกอบด้วย โครงสร้างส่วนบน คือ ระดับชาติและโครงสร้างส่วนฐาน คือ ระดับท้องถิ่น การปกครองตนเองในรูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง คือ รากแก้ว เป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2. การกระจายอำนาจมีความสำคัญในทางเศรษฐกิจ และสังคม ในด้านการพัฒนาชนบท โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการปกครองตนเองในลักษณะที่มีความอิสระพอสมควรซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็จะต้องมีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

พัฒนา พุฒตาล (2537, หน้า 23) ให้ความหมายคำว่า กระจายอำนาจ คือ การกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองโดยรัฐบาลเป็นผู้โอนอำนาจให้แก่ท้องถิ่น อำนาจที่โอนให้ไปเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้มีโอกาสในการปกครองตน ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและอำนาจ

การปกครองที่ได้รับมาจากรัฐบาลที่น่าจะมีความหมายที่ครอบคลุมในด้านการบริการสาธารณะต่าง ๆ โดยมีอำนาจในการตัดสินใจอย่างอิสระ รวมทั้งการกำหนดนโยบายของท้องถิ่นเองด้วย

ชเนศวร์ เจริญเมือง (2537) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ ว่า ระบบการบริหารประเทศที่เกิดโอกาสให้ท้องถิ่นต่าง ๆ มีอำนาจในการจัดการดูแลกิจการหลายด้านของตนเอง ไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์ในการจัดการแทบทุกอย่างของท้องถิ่น กิจการที่ท้องถิ่นมีสิทธิจัดการดูแล ได้แก่ ระบบสาธารณสุข โภค การศึกษา และศิลปวัฒนธรรม การดูแลชีวิต และทรัพย์สิน ตลอดจนการดูแลสิ่งแวดล้อม

โกวิท พวงงาม (2546) การกระจายอำนาจที่แท้จริงนั้น คือ การทำงานเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมที่จะช่วยกันจัดสรรทรัพยากรของคนในท้องถิ่นเป็นหลัก อาจจะรู้สึกว่าเขาได้เป็นเจ้าของภารกิจ เจ้าของงาน เจ้าของเงิน โดยหลักการแล้วหลักการกระจายอำนาจเป็นเรื่องที่ดี

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 21) ให้ความหมายคำว่า การกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) ว่า หมายถึง การจัดระเบียบการปกครองที่รัฐมอบอำนาจในการปกครองท้องถิ่นบางส่วนให้องค์กรอื่นนอกจากองค์กรของราชการบริหารส่วนกลางจัดทำบริการสาธารณะบางอย่าง โดยมีความอิสระตามสมควร ไม่ต้องขึ้นอยู่กับความบังคับบัญชาของราชการบริหารส่วนกลาง เพียงแต่ขึ้นอยู่กับความควบคุมดูแลเท่านั้น เช่น รัฐกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นให้แก่เทศบาล เป็นต้น

นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2545, หน้า 19) เสนอไว้ว่า การกระจายอำนาจปกครองเป็นวิธีการหนึ่งในการจัดการปกครองประเทศที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้กับองค์กรอื่น นอกจากองค์กรของส่วนกลาง เพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยให้มีความเป็นอิสระในการดำเนินการ และไม่อยู่ในความบังคับบัญชาของส่วนกลาง แต่จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของส่วนกลาง

รูปแบบของการกระจายอำนาจ

รูปแบบของการกระจายอำนาจ มีอยู่ด้วยกันหลายระดับและหลายรูปแบบ การกระจายอำนาจควรเป็นเรื่องของ “ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในระบบการเมืองหนึ่ง ๆ” สามารถแจกแจงขอบข่ายหรือรูปแบบของการกระจายอำนาจได้ 5 ลักษณะ ได้แก่ (Manor, 1999, pp. 4-12)

1. การกระจายอำนาจโดยจำเป็นหรือโดยปริยาย (Decentralization by Default) เกิดจากสถานการณ์ที่สถาบันหรือองค์กรของรัฐเกิดความล้มเหลวในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ มิอาจสามารถจะเข้าไปใช้อำนาจหรืออิทธิพลในดินแดนที่ตนปกครองอยู่ได้ และจากสถานะที่ประชาชนในระดับรากหญ้าเกิดความไม่เชื่อใจในรัฐบาล เหล่านี้จึงเป็นผลให้ประเทศที่มีภาคประชาสังคมมีความตื่นตัวและเข้มแข็ง จำเป็นต้องลุกขึ้นมาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อชุมชนของตนด้วยตนเอง โดยที่รัฐบาลเองก็ไม่ได้ตั้งใจให้เกิดขึ้น

2. การแปรรูปกิจการของภาครัฐ (Privatization) ได้แก่ การโยกโอนกิจการบางอย่างที่เคยจัดทำโดยหน่วยงานของรัฐไปให้ภาคเอกชนเป็นผู้จัดทำแทน เช่น กิจการขนส่งมวลชน กิจการโทรคมนาคม การไฟฟ้า การประปา เป็นต้น

3. การกระจายอำนาจภายใต้หลักการแบ่งอำนาจ (Deconcentration) หมายถึง การแบ่งอำนาจของรัฐบาลกลางไปยังองค์กรในระดับรองที่ออกไปทำงานในพื้นที่นอกศูนย์กลางหรือท้องถิ่น โดยที่องค์กรภายใต้หลักการแบ่งอำนาจนี้จะมีความอิสระตามสมควรในการตัดสินใจต่าง ๆ ภายในพื้นที่ที่

ตนดูแล แต่ทั้งนี้อำนาจการตัดสินใจและการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ยังคงอยู่ที่ส่วนกลาง บางครั้งจึงเรียกการกระจายอำนาจในลักษณะนี้ว่า การกระจายอำนาจทางการบริหาร

4. การกระจายอำนาจภายใต้หลักการมอบอำนาจ (Delegation) มีระดับของการกระจายอำนาจที่ให้อิสระสูงกว่าการแบ่งอำนาจ การกระจายอำนาจเน้นในเชิง “ภารกิจหน้าที่” มีการกำหนดภารกิจเฉพาะที่ชัดเจนให้องค์กรเหล่านั้นสามารถตัดสินใจและใช้อำนาจหน้าที่ภายในขอบเขตของตนได้โดยอิสระ แต่ส่วนกลางก็ยังคงมีอำนาจอยู่เหนือองค์กรเหล่านี้ โดยอาศัยมาตรการทางกฎหมายเป็นกรอบในการควบคุมและกำกับบทบาทขององค์กรภายใต้หลักการมอบอำนาจ รวมถึงอำนาจในการจัดตั้งและยุบเลิกองค์กรภายใต้หลักการมอบอำนาจ

5. การกระจายอำนาจภายใต้หลักการโอนอำนาจ (Devolution) ถือเป็นการกระจายอำนาจที่สะท้อนให้เห็นถึงระดับของการกระจายอำนาจที่กว้างขวางมากที่สุด ถูกใช้เพื่ออธิบายถึงสถานะที่ส่วนกลางมีการถ่ายโอนหรือยกอำนาจการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ไปยังองค์กรตัวแทนของพื้นที่ ชุมชน หรือท้องถิ่นต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ส่วนกลางจะไม่เข้ามามีบทบาทหรือแทรกแซงการทำงานขององค์กรภายใต้หลักการโอนอำนาจหรือการแทรกแซงจะเกิดขึ้นต้องเป็นไปอย่างจำกัด

ดังนั้น จึงมีการเรียกการกระจายอำนาจในลักษณะนี้ว่าการกระจายอำนาจในทางการเมืองหรือการกระจายอำนาจที่เน้นความเป็นประชาธิปไตยทั้งนี้ การโอนอำนาจเท่าที่ปรากฏมีอยู่ด้วยกันใน 2 ระดับ ได้แก่ (Heywood, 2007, pp. 167-168)

ระดับที่หนึ่ง การโอนอำนาจในทางการปกครอง สอดคล้องกับการจัดรูปการปกครองท้องถิ่นตามหลัก “การปกครองตนเอง” เป็นหลักการที่เปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นของตนเอง โดยตนเอง และเพื่อตนเอง โดยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระเป็นอย่างสูงในการดูแลชีวิตความเป็นอยู่และสามารถจัดทำกิจการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อปัญหาและความจำเป็นภายในชุมชนของตนได้อย่างกว้างขวาง อีกทั้งยังมีความเป็นอิสระทั้งในทางการคลังและบุคลากร

ระดับที่สอง การโอนอำนาจในทางนิติบัญญัติ เป็นรูปแบบของการกระจายอำนาจขั้นสูงสุดที่เป็นไปภายใต้การจัดรูปแบบการปกครองในระบอบรัฐเดี่ยวจนมีลักษณะเข้าใกล้กับระบบสหพันธรัฐ เป็นการถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลางไปยังพื้นที่หรือท้องถิ่นหนึ่ง ๆ โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนที่ได้รับ การโอนอำนาจสามารถที่จะกำหนดชะตากรรมในทางการเมืองได้ด้วยตนเอง ผ่านการจัดตั้งสถาบันทางการเมืองในรูป “สภา” ที่เป็นของตนเอง

จากรูปแบบการกระจายอำนาจทั้งห้าลักษณะ เมื่อนำมาใช้ภายใต้บริบทของการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่น การกระจายอำนาจจึงควรจะครอบคลุมเฉพาะรูปแบบที่สามถึงรูปแบบที่ห้าเท่านั้น ขณะที่สองรูปแบบแรกควรจัดแยกออกไป เนื่องจากว่า การกระจายอำนาจในรูปแบบแรก เป็นการเกิดขึ้นเองโดยประชาชนมิใช่เป็นผลจากการดำเนินการจัดสรรหรือแบ่งปันอำนาจจากรัฐบาลส่วนกลาง ขณะที่การกระจายอำนาจในลักษณะของการแปรรูปกิจการภาครัฐนั้น หายที่สุดมิได้นำไปสู่สถานะของการกระจายอำนาจที่เป็นจริง

จากความหมายและขอบข่ายโดยกว้าง เมื่อจำกัดกรอบการมองโดยอยู่บนฐานคิดเรื่องการบริหารปกครองในพื้นที่ท้องถิ่น ทำให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจ แต่เนื่องจากการกระจายอำนาจนั้นมีหลายระดับ หมายความว่า ระบบการปกครอง

ท้องถิ่นในประเทศหนึ่ง ๆ ย่อมมีอำนาจและความเป็นอิสระที่มากน้อยแตกต่างกันออกไป อีกทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นมีลักษณะของการผสมผสานแนวคิดการกระจายอำนาจที่ต่างรูปแบบกัน

คุณค่าและความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2553) สรุปคุณค่าและความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า ภายในรัฐสมัยใหม่ การรวมศูนย์อำนาจมีขีดจำกัด เนื่องจากการบริหารปกครองประเทศ ที่ประกอบไปด้วยประชากรมากมายและพื้นที่อันกว้างไกลโดยรัฐบาลที่ศูนย์กลางแต่เพียงสถาบันเดียวย่อมเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก หรือเกิดสภาพของความ “ไม่ประหยัดในเชิงขนาด” จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการถ่ายเทอำนาจในทางการเมืองการปกครองให้อยู่ในมือขององค์กรหรือสถาบันที่อยู่นอกศูนย์กลางออกไป ด้วยเหตุนี้ คุณค่าและความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นมีดังต่อไปนี้

1. การปกครองท้องถิ่นช่วยสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของชุมชนภายในท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยทางการเมืองการปกครองจำนวนเล็ก ๆ ที่มีมากมายกระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยพื้นที่เหล่านั้นย่อมมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะทางกายภาพ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทำให้การบริหารและการปกครองที่มีลักษณะของการรวมศูนย์อำนาจอยู่ที่รัฐบาลเพียงแห่งเดียว ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชนนั้น ๆ จึงจำเป็นต้องกระจายระบบงานให้มีลักษณะคล่องตัวและปรับตัวให้ยืดหยุ่น นั่นก็คือ การสร้างหน่วยการปกครองที่เรียกว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้มาจัดทำบริการและแก้ปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น และยังจะเป็นการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับหลักความรับผิดชอบตามระบอบประชาธิปไตย

2. การปกครองท้องถิ่นเป็นโรงเรียนประชาธิปไตยในระดับรากหญ้า

ระบบการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการเลือกตั้ง มีระบบพรรคการเมืองระดับท้องถิ่น มีการต่อสู้และการแข่งขันในทางการเมืองตามวิถีทางและตามกติกา ในที่สุดก็จะทำให้ประชาชนเข้าใจถึงระบบการปกครองตนเอง เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายที่อยู่ภายใต้โครงสร้างทางการเมืองการปกครอง ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร และที่สำคัญคือการเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของประชาชน และในที่สุดจะทำให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองได้ และการที่การปกครองท้องถิ่นช่วยสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจในทางการเมือง ถือได้ว่าเป็นสถาบันฝึกสอนประชาธิปไตยให้ประชาชน

3. สร้างการมีส่วนร่วม

การมีอยู่ของรัฐบาลในระดับท้องถิ่นหรือในระดับภูมิภาคย่อมเอื้อต่อประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองได้มากกว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชุมชนของตน และการเข้ามาบริหารกิจการสาธารณะต่าง ๆ ภายในชุมชนด้วยตัวเอง จะเป็นผลให้ประชาชนเหล่านี้ได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ในทางการเมืองการปกครองตามหลักการปกครองตนเอง และนำไปสู่การเติบโตของ “ความเป็นพลเมือง” ในหมู่ประชาชน

4. สร้างความชอบธรรม

ความห่างไกลทั้งในทางภูมิศาสตร์และในทางการเมืองย่อมทำให้การตัดสินใจโดยสถาบันทางการเมืองที่ห่างไกลออกไปจากชุมชนท้องถิ่นอาจจะไม่ได้รับการยอมรับในทางตรงกันข้าม หากการ

ตัดสินใจกระทำในระดับชุมชนท้องถิ่น มีแนวโน้มที่จะได้รับการยอมรับและเป็นการสมเหตุสมผลมากกว่า ทำให้การตัดสินใจในทางการเมืองการปกครองนั้นมีความชอบธรรม

5. ดำรงหลักเสรีภาพ

หากอำนาจทางการเมืองการปกครองถูกรวบอยู่ที่ศูนย์กลางมากเกินไปเป็นไปได้ที่จะเกิดการใช้อำนาจในทางที่ลิดรอนสิทธิเสรีภาพของปัจเจกบุคคล และสร้างความเสียหายให้กับสังคมโดยรวมได้ง่าย ในทางตรงข้าม การกระจายอำนาจจึงเป็นมรรควิธีหนึ่งในการปกป้องเสรีภาพของปัจเจกบุคคล โดยการให้อำนาจมีการกระจายออกไป อันจะนำไปสู่การสร้างโครงข่ายของการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกันระหว่างศูนย์กลางกับพื้นที่นอกศูนย์กลาง

แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาล

ประวัติความเป็นมา

เทศบาลถือได้ว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประวัติความเป็นมายาวนานมากที่สุดในปัจจุบัน (ไม่นับรวมสุขาภิบาลซึ่งได้ปัจจุบันได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลไปหมดแล้ว) เทศบาลในประเทศไทย ถือกำเนิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2476 ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 1 ปี ภายใต้อำนาจของพระยาพหลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น (นรนิติ เศรษฐบุตรและคณะ, 2545)

ปรีดี พนมยงค์ ถือเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งผลักดันให้เกิดการจัดตั้งเทศบาลขึ้นในปี พ.ศ. 2476 ซึ่งเป็นผู้นำแนวคิดเรื่องการปกครองท้องถิ่นที่ใช้อยู่แพร่หลายในตะวันตกเข้ามาใช้ในประเทศไทย นอกจากนี้ยังเป็นผู้มีส่วนสำคัญที่สุดคนหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ ปี พ.ศ. 2475 อีกด้วย ความเป็นจริงแล้ว ประเทศไทยมีความพยายามในการจัดตั้งเทศบาลหลายครั้ง ตั้งแต่สมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เช่น พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ต้องการให้ประเทศไทยมีการปกครองท้องถิ่นเพื่อทำการปกครองตนเองขึ้นตามแบบอย่างประเทศตะวันตกที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ดังจะเห็นได้จากการให้พระราชทานสัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ The New York Times ฉบับประจำวันที 28 เมษายน พ.ศ. 2474 ซึ่งมีใจความสำคัญตอนหนึ่งว่า

“เรากำลังเตรียมออกพระราชบัญญัติเทศบาลขึ้นมาใหม่ เพื่อทดลองเกี่ยวกับสิทธิเลือกตั้ง ภายใต้อำนาจของกฎหมายนี้ ประชาชนจะมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล...ข้าพเจ้าเห็นว่าสิทธิเลือกตั้งของประชาชนควรจะเริ่มขึ้นที่การปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาล ข้าพเจ้าเชื่อว่าประชาชนควรมีสิทธิมีเสียงในกิจการของท้องถิ่น เรากำลังพยายามให้การศึกษาเรื่องนี้แก่เขา ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการผิดพลาด ถ้าเราจะมี การปกครองระบอบรัฐสภาก่อนที่ประชาชนจะมีโอกาสเรียนรู้ และมีประสบการณ์ที่ดีเกี่ยวกับการใช้สิทธิเลือกตั้งใน กิจการปกครองท้องถิ่น” (ชวงค์ ฉายะบุตร, 2539)

นอกจากนี้เรายังพิจารณาได้จากข้อเท็จจริงที่ว่า มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเทศบาลในประเทศไทยขึ้นคณะหนึ่งซึ่งมีนายอาร์ ดี เรก เป็นประธาน (สมคิด เลิศไพฑูรย์ และ มรุต วันทนากร, 2546) โดยที่คณะกรรมการชุดดังกล่าวเสนอให้มีการจัดตั้ง “สุขาภิบาล” ซึ่งภายหลังต่อมาเรียกว่า “เทศบาล” และความพยายามในการจัดตั้งเทศบาลยังปรากฏให้เห็นอีกครั้งในการจัดตั้งคณะกรรมการอีกคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ในการร่างพระราชบัญญัติ

เทศบาลในปลายรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งไม่มีการประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแต่อย่างใด

มีหลายคนอาจสงสัยว่าทำไมเทศบาลจึงกลายเป็นการปกครองท้องถิ่นที่มีประวัติความเป็นมายาวนานที่สุดแทนที่จะเป็นสุขาภิบาล ซึ่งถือเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งเช่นกัน คำตอบต่อคำถามเหล่านี้ ก็คือ นักวิชาการด้านการปกครองท้องถิ่นส่วนใหญ่มองว่า สุขาภิบาลไม่ใช่การปกครองท้องถิ่นที่แท้จริง กล่าวคือ สุขาภิบาล มีองค์ประกอบบางประการที่ไม่เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ เพราะมีกรรมการสุขาภิบาลหลายตำแหน่งมาจากการแต่งตั้งของรัฐบาล ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในท้องถิ่น เช่น การกำหนดให้ประธานสุขาภิบาลบางแห่งเป็นนายอำเภอ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้เอง จึงมีผู้กล่าวว่า “เทศบาล” ที่เพิ่งจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2476 จึงกลายเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เต็มรูปแบบประเภทแรกของการปกครองท้องถิ่นไทย

ประเภทของเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้กำหนดให้เทศบาลในประเทศไทยมีทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ซึ่งเทศบาลแต่ละประเภทก็มีลักษณะและองค์ประกอบที่แตกต่างกันออกไปดังมีรายละเอียดดังนี้ (สถาบันพระปกเกล้า, 2562)

1. เทศบาลนคร

เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลนคร การจัดตั้งเทศบาลนครจะกระทำได้โดยการประกาศกระทรวงมหาดไทยโดยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร (มาตรา 11 พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546)

เทศบาลนครประกอบไปด้วยสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี (หรือนายกเทศมนตรี) แล้วแต่กรณี โดยที่สภาเทศบาลมีสมาชิกสภาเทศบาลได้ 24 คน (มาตรา 15) โดยมีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 4 คน (มาตรา 48 อัญฐ) นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดให้เทศบาลนครมีหน้าที่แตกต่างไปจากเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลอีกด้วย

2. เทศบาลเมือง

เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดหรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลเมือง การจัดตั้งเทศบาลเมืองจะกระทำได้โดยการประกาศกระทรวงมหาดไทยโดยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง (มาตรา 10)

เทศบาลเมืองประกอบไปด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี โดยที่สภาเทศบาลมีสมาชิกสภาเทศบาลได้ 18 คน (มาตรา 15) และมีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 3 คน (มาตรา 48 อัญฐ)

3. เทศบาลตำบล

เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล (มาตรา 9) (เทศบาลตำบลไม่ได้กำหนดจำนวนราษฎรในพื้นที่ไว้อย่างชัดเจนเหมือนกับเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร)

เทศบาลตำบลประกอบไปด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี โดยที่สภาเทศบาลมีสมาชิกสภาเทศบาลได้ 12 คน (มาตรา 15) โดยมีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 2 คน (มาตรา 48 อัญญา)

โครงสร้างภายในของเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 ได้กำหนดเรื่องโครงสร้างภายในองค์กรของเทศบาลไว้อย่างกว้าง ๆ ดังนี้ (สถาบันพระปกเกล้า, 2562)

1. สำนักปลัดเทศบาล
2. ส่วนราชการอื่นตามที่นายกเทศมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

การกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักปลัดเทศบาลและส่วนราชการอื่นในข้างต้น ให้เป็นไปตามที่นายกเทศมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทย โดยคณะกรรมการกลางเทศบาล (ก.ท.) ยังได้ประกาศกำหนดการแบ่งโครงสร้างส่วนราชการในเทศบาล ให้เทศบาลมีการแบ่งส่วนราชการดังต่อไปนี้

1. สำนักปลัดเทศบาล
2. กองหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือกอง

- การคลัง
- การช่าง
- การสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- การศึกษา
- วิชาการและแผนงาน
- การประปา
- การแพทย์
- การช่างสุขาภิบาล
- สวัสดิการสังคม

2.2 หน่วยงานตรวจสอบภายใน

นอกจากนี้ในประกาศดังกล่าว ยังได้กำหนดรายละเอียดและหลักเกณฑ์ในการแบ่งส่วนราชการไว้เพิ่มเติม ดังนี้

1. เทศบาลอาจเปลี่ยนแปลงส่วนราชการต่าง ๆ (ที่เป็นสำนักหรือกอง) ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมของเทศบาล ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.จ.) และต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลกำหนด (ก.กลางเทศบาล)

2. สำนักปลัดเทศบาลมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปของเทศบาล และราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนัก กอง หรือส่วนราชการใดในเทศบาลโดยเฉพาะ

3. สำนัก กอง หรือส่วนราชการให้มีหน้าที่ตามที่เทศบาลกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.จ.)

4. การแบ่งส่วนราชการภายใน สำนักปลัด สำนัก กอง หรือส่วนราชการให้กำหนดเป็นประกาศเทศบาล โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.จ.)

5. การจัดตั้ง การปรับปรุง การรวมหรือยุบส่วนราชการ ให้เทศบาลพิจารณาเสนอความเห็นและพิจารณาอัตรากำลัง การจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกันแล้วเสนอต่อคณะกรรมการพนักงานเทศบาลพิจารณาให้ความเห็นชอบ

อำนาจหน้าที่ของเทศบาล

อำนาจหน้าที่ของเทศบาล แบ่งออกเป็น 1) อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 2) อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และ 3) อำนาจหน้าที่ของเทศบาล (สถาบันพระปกเกล้า, 2562)

1. อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 ได้กำหนดหน้าที่ของเทศบาลไว้โดยแบ่งตามประเภทของเทศบาล ดังนี้

ประเภทของเทศบาล

ภารกิจหน้าที่เทศบาลตำบล(กำหนดไว้ในมาตรา 50) (1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน (2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ (3) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัด (4) ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล (5) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ (6) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง (7) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม (8) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ (9) บำรุงศิลป จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (10) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

เทศบาลเมือง (กำหนดไว้ในมาตรา 53) (1) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 50 (2) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา (3) ให้มีโรงฆ่าสัตว์ (4) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้ (5) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ (6) ให้มีและบำรุงส่วนสาธารณะ (7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น (8) ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น

เทศบาลนคร(กำหนดไว้ในมาตรา 56) (1) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 53 (2) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก (3) กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข (4) การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และสถานบริการอื่น (5) จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม (6) จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ (7) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง (8) การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว (9) กิจการอื่น ๆ ตามมาตรา 54

2. อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

นอกจากหน้าที่ของเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาลแล้ว ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังได้กำหนดหน้าที่ของเทศบาลไว้ด้วยเช่นกันในมาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจ

และหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง (2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ (3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ (4) การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ (5) การสาธารณูปการ (6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ (7) การพาณิชย์ และส่งเสริมการลงทุน (8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว (9) การจัดการศึกษา (10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส (11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย (13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ (14) การส่งเสริมกีฬา (15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน (16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

3. อำนาจหน้าที่ของเทศบาล

(1) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (2) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย (3) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล (4) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน (5) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์ (6) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์ (7) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณูปโภคสถานอื่น ๆ (8) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (9) การผังเมือง (10) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร (11) การดูแลรักษาที่สาธารณะ (12) การควบคุมอาคาร (13) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (14) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (15) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การที่กฎหมายกำหนดหน้าที่ของเทศบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ไว้มากมาย เช่นนี้ ก็เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งรวมทั้งเทศบาล ต้องเตรียมตัวรับการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่ งบประมาณ และบุคลากรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากรัฐบาล ตามทิศทางที่เป็นผลมาจากบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และสืบเนื่องมาถึงรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2550 ที่ได้กำหนดให้มีกฎหมายแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ซึ่งได้กำหนดแผนและขั้นตอนให้มีการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่จากหน่วยราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาคแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรม

ปัจจุบันนวัตกรรมได้เข้ามามีบทบาทต่อการพัฒนาอย่างมาก ซึ่งนวัตกรรมเป็นกระบวนการที่มาจากทางความคิดที่ตกผลึกออกมาจนกลายเป็นสิ่งที่นำไปสู่การพัฒนาการที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมที่เป็นกระบวนการทางความคิดเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและนำมาซึ่งความสำเร็จขององค์การในยุคของการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ในการศึกษาจึงได้มีแนวคิดที่หลากหลายเกี่ยวกับนวัตกรรมเกิดขึ้นอย่างมากมาย โดยมีผู้เชี่ยวชาญ นักคิดนักวิชาการจาก

หลากหลายสาขาอาชีพได้ให้ความหมาย และคำนิยามไว้ในหนังสือ งานเขียน งานวิจัยต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อเป็นการทำความเข้าใจถึงแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมรวมทั้งบทบาทและความสำคัญของนวัตกรรมที่มีการบริหารองค์กร การศึกษาในส่วนนี้จึงได้ทำการรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไว้ โดยสามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้

ความหมายของนวัตกรรม

นวัตกรรม (Innovation) มีรากศัพท์มาจาก Innovare ในภาษาละติน แปลว่า ทำสิ่งใหม่ขึ้นมา ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของคำว่า นวัตกรรม ที่รูปศัพท์เดิมมาจากภาษาบาลี คือ นว + อตต + กรรม กล่าวคือ นว แปลว่า ใหม่ อตต แปลว่า ตัวเอง และกรรม แปลว่า การกระทำ เมื่อนำคำ นว มาสนธิ กับอตต จึงเป็น นวัตกรรม และเมื่อรวมคำ นวัตกรรม มาสมาส กับกรรม จึงเป็นคำว่า นวัตกรรม แปลตามรากศัพท์เดิมว่า การกระทำที่ใหม่ของตนเอง หรือการกระทำของตนเองใหม่ นอกจากนี้ องค์กรด้านนวัตกรรมและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า นวัตกรรม ดังนี้

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ ให้ความหมายว่า นวัตกรรม คือ สิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม (ศูนย์นวัตกรรมเพื่อการพัฒนา ระบบราชการไทย, 2556)

ปัจจุบันนวัตกรรมได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิต และการทำงานในด้านต่าง ๆ มากขึ้นทุกขณะ “นวัตกรรม” (Innovation) มีรากศัพท์มาจากคำว่า “Innovare” ในภาษาละติน ซึ่งแปลว่า “ทำสิ่งใหม่ขึ้นมา” ความหมายของ “นวัตกรรม” ในเชิงเศรษฐศาสตร์ คือ การนำแนวความคิดใหม่หรือการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แล้วมาใช้ในรูปแบบใหม่เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจนอกจากนี้ นวัตกรรมยังได้ถูกตีความไว้ทั้งเชิงแคบและเชิงกว้าง

1. ความหมายเชิงแคบ “นวัตกรรม” คือ ผลผลิตของความสำเร็จทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีร่วมกับพลวัตของกิจกรรมทางสังคม

2. ความหมายเชิงกว้าง “นวัตกรรม” คือ แนวความคิดการปฏิบัติ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่ใหม่ต่อตัวปัจเจกหรือหน่วยที่รับเอาสิ่งเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ การรวมเอากิจกรรมที่นำไปสู่การแสวงหาความสำเร็จเชิงพาณิชย์ การสร้างตลาดใหม่ ผลิตภัณฑ์ใหม่ กระบวนการและการบริการใหม่ การทำในสิ่งที่แตกต่างจากคนอื่น โดยอาศัยการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวเราให้กลายมาเป็นโอกาสและถ่ายทอดไปสู่แนวความคิดใหม่ที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม (พันธุ์อาจ ชัยรัตน์, 2547, หน้า 3-4)

อย่างไรก็ตามอาจจะมีบ่อยครั้งที่เกิดความสับสนในการใช้ความหมายระหว่างคำสองคำ คือ นวัตกรรมและประดิษฐ์กรรม ตัวอย่างเช่น หากท่านเป็นนักวิจัยในห้องปฏิบัติการที่มีความเชี่ยวชาญ มีความสามารถในการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีแต่ไม่สามารถหรือนำเอาความคิดเหล่านั้นไปใช้หรือประยุกต์ใช้ในโลกรแห่งความเป็นจริงได้ สิ่งนั้นก็ยังไม่ถูกเรียกว่าเป็น นวัตกรรม เนื่องจาก นวัตกรรมเป็นมากกว่าความคิดใหม่ นวัตกรรมเป็นกระบวนการในการนำเอาความคิดที่ว่านั้นไปประยุกต์ใช้ได้จริง เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ทั้งทางสังคมและการค้าด้วยเหตุนี้ นวัตกรรมจึงต้องอาศัยสภาพที่หลากหลายและมากกว่าศักยภาพในการคิดค้นทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยจะต้องรวมเอาศาสตร์ด้านการบริหารโครงการการพัฒนาตลาด การบริหาร การเงิน การจัดการองค์กร และการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ด้วย (พันธุ์อาจ ชัยรัตน์, 2547, หน้า 3-4)

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2546 อ้างถึงใน กิริติ ยศยิ่งยง, 2552, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย “นวัตกรรม” ว่าหมายถึง วิธีการปฏิบัติใหม่ ๆ ที่แปลกไปจากเดิม โดยอาจจะได้มาจากการคิดค้นพบวิธีการใหม่ ๆ ขึ้นมาหรือมีการปรับปรุงของเก่าให้เหมาะสม และสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ได้รับการทดลองพัฒนาจนเป็นที่เชื่อถือได้แล้วว่าได้ผลดีทางปฏิบัติทำระบบก้าวไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วีระศักดิ์ เครือเทพ (2548, หน้า 8) ให้ความหมายของนวัตกรรมสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การริเริ่ม คิดค้น พัฒนาการแก้ไขหรือจัดการปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนซึ่งเป็นภารกิจหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการจัดบริการสาธารณะ การพัฒนาการเมืองท้องถิ่นและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมหรือการบริหารจัดการภายในองค์กร ทั้งนี้ การดำเนินการต่าง ๆ เหล่านี้ต้องก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในชุมชนหรือเกิดประโยชน์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเห็นได้ชัดและสามารถถ่ายทอดให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือนำไปพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ต่อยอดหรือเกิดวิธีการแก้ไขปัญหามาใหม่ ๆ ได้ในวงกว้าง

โกวิทย์ พวงงาม (2553, หน้า 79) ได้อธิบายกล่าวถึง นวัตกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การคิดค้น การปรับปรุง และพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุปแล้วสำหรับการกล่าวถึงความหมายของนวัตกรรม จะเห็นได้ว่ามีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายและนิยามที่คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกัน ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของ นวัตกรรม ว่าเป็นสิ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดค้นการปรับปรุง ตลอดจนการพัฒนากระบวนการต่าง ๆ ภายในองค์กรขึ้นมาใหม่ โดยเป็นทั้งในมิติของความใหม่และการใช้ความรู้และความคิดอย่างสร้างสรรค์ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งว่านวัตกรรมนั้นต้องเป็นสิ่งที่มีความหมายและนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง นอกเหนือจากการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของนวัตกรรมที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการค้นคว้าเกี่ยวกับพัฒนาการของนวัตกรรมที่มีความสัมพันธ์กับระบบต่าง ๆ ในสังคมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันในประเด็นต่อไป

พัฒนาการของนวัตกรรม

นวัตกรรม (Innovation) ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และนวัตกรรมของมนุษย์จนแยกกันไม่ออก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการ ตลอดจนโครงสร้างทางสังคม อีกทั้งเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และเพิ่มพูนความสามารถเชิงการแข่งขันของประเทศ ดังนั้น หากสรุปพัฒนาการของนวัตกรรม สามารถแบ่งได้ 5 ยุค สรุปได้ คือ (Ferrman and Soete, 1997 อ้างถึงใน กิริติ ยศยิ่งยง, 2552, หน้า 2-3)

1. ยุคเริ่มแรก (ระหว่างปี พ.ศ. 2313-2383)

ประเทศอังกฤษเป็นประเทศแรกและเป็นผู้นำของโลกทางนวัตกรรมและเทคโนโลยีในยุคนี้ เนื่องจากได้พัฒนาระบบกลไกทางกลศาสตร์ (Mechanics) ในอุตสาหกรรมทอผ้าทำให้ทุกงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้นส่งผลให้ประเทศอังกฤษสามารถสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน

2. ยุคที่สอง (ระหว่างปี พ.ศ. 2383-2433)

ประเทศอังกฤษยังคงครองความเป็นผู้นำทางด้านนวัตกรรมในการคิดค้นเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น พลังไอน้ำ ฯลฯ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2511 อังกฤษก็ได้พัฒนารถจักรพลังไอน้ำขึ้น และถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิวัติอุตสาหกรรม

3. ยุคที่สาม (ระหว่างปี พ.ศ. 2433-2473)

สหรัฐอเมริกาและเยอรมัน ได้เร่งส่งเสริมมีการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ จนสามารถก้าวขึ้นเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีด้านวิศวกรรมไฟฟ้า เคมี การถลุงเหล็ก การต่อเรือ และอุตสาหกรรมหนักอื่น ๆ ได้ในระยะเวลาต่อมา

4. ยุคที่สี่ (ระหว่างปี พ.ศ. 2473-2513)

ประเทศญี่ปุ่น เร่งส่งเสริมให้มีการสร้างนวัตกรรมกระบวนการผลิตขนาดใหญ่ (Mass Production) เช่น เทคโนโลยีการผลิตรถยนต์ ฯลฯ จนสามารถก้าวขึ้นมาเทียบเคียงอังกฤษ สหรัฐอเมริกาและเยอรมันได้

5. ยุคที่ห้า (ระหว่างปี พ.ศ. 2513 จนถึงปัจจุบัน)

สหรัฐอเมริกา จัดให้มีการส่งเสริมสร้างนวัตกรรม รวมไปถึงการออกกฎหมาย เพื่อส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรค่นวัตกรรมทางด้านการสื่อสาร คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีดิจิทัล จนสามารถกลับมาเป็นผู้นำทางด้านนวัตกรรมในสาขานี้ได้อีกครั้งหนึ่ง

จากพัฒนาการในแต่ละยุคสามารถสรุปได้ว่า พัฒนาแต่ละยุคได้มีการพัฒนาด้านนวัตกรรมที่สำคัญ โดยเฉพาะในเชิงเศรษฐกิจที่เกิดภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญ เช่น อุตสาหกรรมทอผ้า อุตสาหกรรมขนส่ง การเดินรถไฟ อุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ เป็นต้น ทั้งนี้การพัฒนานวัตกรรมดังกล่าวได้ส่งผลต่อระบบอื่น ๆ ในสังคม รวมไปถึงการบริหารจัดการของประเทศที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงถึง ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของนวัตกรรมที่มุ่งให้เกิดการพัฒนา โดยเฉพาะการบริการสาธารณะในภาครัฐของประเทศ

ประเภทของนวัตกรรม

นักวิชาการได้มีการแบ่งประเภทของนวัตกรรมไว้หลายประเภท โดยในการศึกษาได้ ศึกษาการแบ่งประเภทของนวัตกรรมที่จำแนกตามเป้าหมายของนวัตกรรม ซึ่งพอสรุปโดยสังเขปได้ดังนี้ ประเภทของนวัตกรรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท (สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ, 2547, หน้า 5 อ้างถึงใน วุฒิพงษ์ ภัคตีเหล่า, 2554, หน้า 13-14) คือ

1. นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) ซึ่งประกอบไปด้วยนวัตกรรมของผลิตภัณฑ์ที่จับต้องได้ (Tangible Product) และผลิตภัณฑ์ที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Product)

2. นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงวิธีการ หรือกระบวนการในการผลิตสินค้าหรือบริการในรูปแบบที่แตกต่างไปจากที่เคยผลิตแต่เดิม

นอกจากนี้ยังได้มีการแบ่งประเภทนวัตกรรม ได้แก่ การแบ่งประเภทนวัตกรรมตามวัตถุประสงค์การใช้งาน (สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ, 2547, หน้า 6 อ้างถึงใน วุฒิพงษ์ ภัคตีเหล่า, 2554, หน้า 13-14)

1. นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ถูกผลิตขึ้นในเชิงพาณิชย์ ที่ได้รับการปรับปรุงหรือเป็นสิ่งใหม่ในตลาด การสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์จำเป็นต้องมีการคิดค้นและ

พัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อเสนอคุณค่าให้แก่ลูกค้า ซึ่งต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การพัฒนาคุณสมบัติและลักษณะของผลิตภัณฑ์ ในการออกแบบต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ลูกค้าจะได้รับ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ แบ่งได้ 2 แบบ คือ ผลิตภัณฑ์ที่สามารถจับต้องได้ (Tangible Product) หรือสินค้าทั่วไป (Goods) และผลิตภัณฑ์ที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Product) หรือการบริการ (Service)

2. นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) เป็นการเปลี่ยนแนวทาง หรือวิธีการผลิตสินค้า หรือการให้บริการในรูปแบบที่แตกต่างออกไปจากเดิม ด้วยการพัฒนาสร้างสรรค์กระบวนการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งต้องอาศัยความรู้ทางเทคโนโลยีตลอดจนความรู้กระบวนการและเทคนิคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการประยุกต์ใช้แนวคิด วิธีการ หรือกระบวนการใหม่ ๆ ที่ส่งผลให้กระบวนการการผลิตและการทำงานโดยรวมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพสูงสุด

3. นวัตกรรมจัดการ (Management Innovation) การสร้างนวัตกรรมจัดการนั้น องค์การจะต้องใช้ความรู้ทางด้านการบริหารจัดการมาปรับปรุงระบบโครงสร้างเดิมขององค์การ ซึ่งรูปแบบการบริหารจะเป็นไปในลักษณะการมีส่วนร่วมของพนักงาน ซึ่งจะทำให้เกิดความคิดเห็นใหม่ ๆ เกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า และสามารถสร้างรายได้และนำไปสู่ผลกำไรให้กับบริษัทได้ เช่น การบริหารองค์การในลักษณะที่เป็นงานประจำกับสายการบังคับบัญชาที่เป็นแบบโครงการ เป็นต้น

4. นวัตกรรมบริการ (Service Innovation) จะเกี่ยวข้องกับการนำเสนอบริการใหม่ที่เกิดจากการสร้างขึ้นใหม่ หรือปรับปรุงสิ่งเดิม เช่น การปรับปรุงลักษณะการทำงาน เทคโนโลยี การใช้งานหรือด้านอื่นๆ เป็นต้น

5. นวัตกรรมรูปแบบธุรกิจ (Business Innovation) จะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงแนวทางการดำเนินทำธุรกิจที่สามารถสร้างมูลค่าให้เกิดขึ้น

6. นวัตกรรมการตลาด (Marketing Innovation) คือ การพัฒนาตลาดใหม่ที่มีการปรับปรุงวิธีการในการออกแบบผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ไปรษณีย์หรือราคา

7. นวัตกรรมองค์การ (Organization Innovation) คือ การสร้างการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างธุรกิจ การปฏิบัติการ ตัวแบบ และอาจรวมถึงกระบวนการ การตลาดและรูปแบบธุรกิจ เป็นนวัตกรรมที่เน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการ และบริหารองค์การ ซึ่งจะต้องใช้ความรู้ความสามารถในด้านการบริหารจัดการมาปรับปรุงการบริหารภายในองค์การ

Becker (1964 อ้างถึงใน กิริติ ยศยิ่งยง, 2552, หน้า 8) ได้แบ่งนวัตกรรมออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. นวัตกรรมทางสินค้า (Product Innovation) ในเรื่องเกี่ยวกับการสร้างสินค้าใหม่ การปรับปรุงสินค้าที่มีอยู่ หรือรวมสินค้าที่มีอยู่เข้าไปในสินค้าใหม่

2. นวัตกรรมทางกระบวนการ (Process Innovation) ในเรื่องของการเปลี่ยนวิธีการผลิตสินค้า รวมถึงรูปแบบการบริหาร หรือเกี่ยวข้องกับส่วนประกอบที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่มีผลต่อกระบวนการผลิตสินค้าใหม่หรือประสิทธิภาพในกระบวนการผลิต

3. นวัตกรรมทางการตลาด (Marketing Innovation) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์ ช่องทางการจัดจำหน่าย หรือการประเมินและการทำงานความต้องการของผู้บริโภค

ภานู ลิ้มมานนท์ (2546, หน้า 14) ได้แบ่งนวัตกรรมขององค์กรออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) การสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ จำเป็นต้องมีการคิดค้นและพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อเสนอคุณค่าให้แก่ลูกค้า ซึ่งต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญคือ การพัฒนาคุณสมบัติและลักษณะของผลิตภัณฑ์ โดยการออกแบบต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ลูกค้าจะได้รับซึ่งลูกค้าสามารถมีส่วนร่วมในการสร้างนวัตกรรม ตั้งแต่กระบวนการออกแบบ การสร้าง การทดสอบ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงกระบวนการจัดการห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain Management) ที่เกิดขึ้นกับทุกหน่วยงานที่จะทำให้เกิดผลในเชิงพาณิชย์ได้

2. นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) ในการพัฒนาสร้างสรรค์กระบวนการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นนั้น ต้องอาศัยความรู้ทางเทคโนโลยี ซึ่งเป็นความรู้ในเรื่องของส่วนประกอบและส่วนเชื่อมต่อระหว่างส่วนประกอบเหล่านั้น ตลอดจนความรู้ กระบวนการและเทคนิคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการประยุกต์ใช้แนวคิด วิธีการ หรือกระบวนการใหม่ ๆ ที่ส่งผลให้กระบวนการผลิตและการทำงานโดยรวมให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงขึ้น

3. นวัตกรรมการจัดการ (Management Innovation) การสร้างนวัตกรรมทางการจัดการนั้นองค์กรจะต้องใช้ความรู้ทางด้านการบริหารจัดการมาปรับปรุงระบบโครงสร้างเดิมขององค์กร ซึ่งรูปแบบการบริหารจะเป็นไปในลักษณะการมีส่วนร่วมของพนักงาน ซึ่งจะทำให้เกิดความคิดเห็นใหม่ ๆ เกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า และสามารถสร้างรายได้และนำไปสู่ผลกำไรให้กับบริษัทได้ เช่น การบริหารองค์การในลักษณะที่บุคคลในองค์การทำงานโดยมี 2 สายบังคับบัญชาพร้อมกัน คือ สายการบังคับบัญชาที่เป็นงานประจำ กับสายการบังคับบัญชาที่เป็นงานโครงการ ดังที่เรียกว่าองค์การแบบเมทริกซ์ ที่ได้รับความนิยม ใน พ.ศ. 2513 หรือการใช้ดุลทัศน์ในการวัด และประเมินผลการดำเนินงานขององค์การ เป็นต้น

กีรติ ยศยิ่งยง (2552, หน้า 11) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับนวัตกรรมโดยกล่าวถึง นวัตกรรมขององค์กรซึ่งแบ่งออกได้เป็น 6 ประเภท คือ

1. นวัตกรรมทางธุรกิจขององค์กร (Business Innovation) เป็นการปรับเพิ่มการดำเนินธุรกิจขององค์กร เพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าของบริบทโลกาภิวัตน์ ความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้า รวมถึงความอยู่รอด และความสามารถเชิงการแข่งขันขององค์กร

2. นวัตกรรมทางยุทธศาสตร์ขององค์กร (Strategy Innovation) เป็นการเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม ความเชื่อ เป้าหมาย รวมถึงการปรับระบบโครงสร้างองค์การ เพื่อกำหนดทิศทางหลักของการทำธุรกรรมขององค์กรใหม่ และผลักดันธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน

3. นวัตกรรมทางทุนมนุษย์ (People Innovation) เป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะที่เหมาะสม เพื่อเอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทต่าง ๆ ภายใต้กระบวนการนวัตกรรม

4. นวัตกรรมทางกระบวนการ (Process Innovation) เป็นการพัฒนาวิธีการผลิตหรือการปฏิบัติที่แตกต่างไปจากเดิม เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้นและต้นทุนการผลิตลดลง นวัตกรรมทางกระบวนการประกอบด้วยนวัตกรรมกระบวนการทางเทคโนโลยี และนวัตกรรมกระบวนการทางองค์กร

5. นวัตกรรมทางสินค้าและบริการ (Product Service Innovation) เป็นการสร้างสินค้าและบริการใหม่หรือพัฒนา และปรับปรุงสินค้าที่มีอยู่ หรือรวมสินค้าที่มีอยู่เข้าไปในสินค้าใหม่ เพื่อ

เสนอคุณค่าให้แก่ลูกค้าและประโยชน์ที่ลูกค้าจะได้รับ โดยคำนึงถึงกระบวนการจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่เกิดขึ้นกับทุกหน่วยงานที่จะทำให้เกิดผลในเชิงพาณิชย์

6. นวัตกรรมทางการตลาด (Marketing Innovation) เป็นการพัฒนานวัตกรรมทางการตลาดรูปแบบใหม่ที่มีความสำคัญกับบรรพบุรุษ ช่องทางการจัดจำหน่าย การสื่อสารการตลาด และการส่งมอบผลิตภัณฑ์หรือบริการให้กับลูกค้า รวมถึงการประเมินและการทำนายความต้องการของผู้บริโภค

สรุปได้ว่าจากการศึกษาประเภทของนวัตกรรมข้างต้นจะเห็นได้ว่านักวิชาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับจัดแบ่งประเภทนวัตกรรมที่ค่อนข้างคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ ซึ่งประกอบไปด้วยนวัตกรรมของผลิตภัณฑ์ที่จับต้องได้ (Tangible Product) และผลิตภัณฑ์ที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Product) และนวัตกรรมกระบวนการ ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการหรือวิธีการในขั้นตอนการบริหารงานขององค์กรที่แตกต่างไปจากเดิมเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดต่อการปฏิบัติงาน

Shapiro (2006 อ้างถึงใน วุฒิพงษ์ ภัคตีเหล่า, 2554, หน้า 14) นวัตกรรมเกี่ยวข้องกับความสามารถขององค์กร ซึ่งถ้าหากองค์กรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความสามารถขององค์กรแล้ว ก็จะสามารถสร้างนวัตกรรมได้มากขึ้น โดยนวัตกรรมในองค์กรสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. นวัตกรรมระดับกิจกรรม (Event Idea) นวัตกรรมเป็นเพียงกิจกรรมในการรวบรวมความคิดที่เกิดขึ้นเป็นครั้ง ๆ เช่น การระดมความคิด การประกวดความคิดใหม่ ซึ่งหลายครั้งที่แนวความคิดดี ๆ สามารถสร้างคุณค่ามหาศาลให้แก่องค์กร แต่ในปัจจุบันการนำแนวคิดปฏิบัติอย่างป็นรูปธรรมยังมีอยู่ค่อนข้างน้อย

2. นวัตกรรมระดับกระบวนการ (Process Deliverable) นวัตกรรมระดับนี้จะเกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานมากขึ้น องค์กรมีกระบวนการในการระบุปัญหาและเลือกแนวความคิดเพื่อมาช่วยแก้ปัญหา โดยจัดทำแผนดำเนินการเพื่อนำแนวความคิดมาปฏิบัติอย่างป็นรูปธรรม ซึ่งจะเกิดขึ้นเป็นช่วง ๆ ไม่มีความต่อเนื่อง

3. นวัตกรรมระดับองค์กร (Capability Environment) นวัตกรรมในระดับนี้จะป็นความสามารถหลักขององค์กร พนักงานจะดำเนินการสร้างนวัตกรรมเพื่อการแก้ไข้ปัญหาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง บริการ และกระบวนการทำงานอยู่อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยระดับของนวัตกรรมจะมีการพัฒนาเป็นลำดับขั้น จากระดับกิจกรรม ไปสู่ระดับกระบวนการและระดับองค์กร

แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมขององค์กรภาครัฐ

การศึกษาเรื่องนวัตกรรมได้ถูกนำมาเป็นส่วนหนึ่งของวิทยาศาสตร์ทางสังคม ในช่วงแรกเป็นการศึกษาบทบาทของนวัตกรรมในการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจมหภาค และถูกพัฒนาต่อมา โดยผู้ค้นพบเศรษฐกิจแบบมาร์กซิสต์ (Marxist Economic) หลังจากนั้นมีการศึกษาเรื่องนวัตกรรมในการเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน การศึกษาบทบาทของนวัตกรรมในช่วงชีวิตขององค์กร รวมทั้งได้รับความสนใจจากกูรูด้านการจัดการในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการองค์กร (อนุจิตร ชินสาร, 2557)

ศตวรรษที่ผ่านมาโลกได้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่สำคัญอย่างก้าวกระโดด ก่อนที่จะก้าวเข้าสู่ศตวรรษใหม่ การก้าวกระโดดดังกล่าว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางสังคมอย่างมาก ซึ่งนับจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ยิ่งมีความเร็วมากขึ้นทุกขณะ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างทางสังคมมากขึ้น ประเทศใดที่สามารถปรับตัวได้ทันก็ย่อมสามารถเจริญก้าวหน้าได้อย่างมั่นคง และหากมีการปรับตัวทางสังคมไปพร้อม ๆ กันด้วยแล้วก็ถือว่าเป็นการเร่งให้สังคมนั้นมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในส่วนของประเทศไทยเองก็ต้องการการปรับเปลี่ยน เช่นกัน แต่ทว่าส่วนใหญ่จะอยู่ในฐานะที่มีบทบาทในการติดตามความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีมากกว่า บทบาทของ “ผู้นำการเปลี่ยนแปลง” ซึ่งย่อมจะต้องปรับกระบวนการทัศนคติในการดำเนินงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทันกับความรวดเร็วของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ซึ่งมาพร้อมกับความท้าทายสำหรับประเทศในห้วงศตวรรษแห่งอนาคต ทั้งนี้ภาครัฐเป็นหนึ่งในตัวขับเคลื่อนการยกระดับของสังคม ซึ่งการสร้างนวัตกรรมในองค์การภาครัฐจะเป็นปัจจัยที่ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น (พยัต วุฒิมรงค์, 2551, หน้า 26)

สำหรับภาครัฐซึ่งเป็นระบบการบริหารองค์การขนาดใหญ่ มีโครงสร้างที่สลับซับซ้อน การริเริ่ม คิดค้นจนถึงการนำนวัตกรรมไปปฏิบัติในองค์กร จึงเป็นสิ่งที่มีความท้าทายอย่างมาก สำหรับนักบริหารสมัยใหม่ด้วยเหตุผลที่ว่า นวัตกรรม คือ เครื่องมือหรือกระบวนการในการสร้างความเปลี่ยนแปลงภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนวัตกรรมทางการบริหาร เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับนโยบาย โครงสร้างองค์การ ระบบ รูปแบบ และกระบวนการจัดการในองค์การ ซึ่งปัจจุบันจะเห็นได้ว่าภาครัฐมีการนำนวัตกรรมต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการบริหารงานที่มากขึ้น เพื่อให้การทำงานการบริหารงานของรัฐเกิดความคล่องตัวและสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร

ความหมายและประเภทนวัตกรรมภาครัฐ

นวัตกรรมการบริหารจัดการภาครัฐ หมายถึง แนวคิด วิธี และรูปแบบใหม่ ๆ ในการจัดการองค์กร (Organization Development) การดำเนินงาน (Work Process) และการให้บริการ (Service Delivery) อันเป็นผลมาจากการสร้าง พัฒนา เพิ่มพูน ต่อยอด หรือประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และแนวปฏิบัติต่างๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพของการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ (ศูนย์นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาาระบบราชการไทย, 2556)

นวัตกรรมการบริหารงานภาครัฐมีขอบเขตอยู่ภายใต้กรอบบทบาทและหน้าที่ของรัฐบาล (Role and Functioning of Government) โดยสามารถจัดแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้ คือ

1. นวัตกรรมเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ (Strategy Business Concepts Innovation) เป็นการคิดค้น ออกแบบ หรือกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ ภารกิจ เป้าประสงค์ใหม่ขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์หรือวางทิศทางใหม่ในการนำองค์กรในอนาคต
2. นวัตกรรมด้านสินค้าและบริการ (Service and Product Innovation) เป็นการปรับปรุงปรับเปลี่ยนรูปลักษณะและการออกแบบของสินค้าและบริการ เช่น บัตรประจำตัวประชาชนแบบ Smart card หน่วยบริการเคลื่อนที่ (Mobile Unit) เป็นต้น
3. นวัตกรรมด้านรูปแบบการให้บริการ การส่งมอบงาน (Delivery Innovation) ได้แก่ การสร้างหรือปรับเปลี่ยนแนวทางและรูปแบบในการบริการหรือการติดต่อกับประชาชน เช่น การให้บริการผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

4. นวัตกรรมด้านกระบวนการและการบริหารองค์การ (Process and Organization Administration Innovation) ได้แก่ การออกแบบโครงสร้างองค์กร และกระบวนการภายในใหม่ เช่น การจัดตั้งหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ในการบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การพัฒนาแนวทางการบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล เป็นต้น

5. นวัตกรรมด้านการปฏิสัมพันธ์เชิงกระบวนการ (Process Interaction Innovation) ได้แก่ แนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาระบบความสัมพันธ์หรือการปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจหน้าที่กับภาคส่วนอื่น ๆ ขึ้นใหม่ เช่น การพัฒนากระบวนการให้บริการในงานที่สัมพันธ์กันอย่างครบวงจร เป็นต้น

กระบวนการสร้างนวัตกรรมภาครัฐ

การบริหารกระบวนการสร้างนวัตกรรมในองค์การภาครัฐประกอบด้วย 4 แนวคิด (Osborne & Brown, 2005) คือ

1. แนวคิดการจัดการแบบเหตุผลนิยม (Rational Management Approach)

แนวคิดนี้มีรากฐานมาจากมุมมองระบบที่เป็นเหตุเป็นผล (Rational System Perspective) มององค์การเสมือนเครื่องมือที่ถูกออกแบบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ และโครงสร้างองค์กรเป็นผลมาจากพฤติกรรมภายในองค์การ โดยกระบวนการเริ่มจากการระบุปัญหาของผลการปฏิบัติงานหรือช่องว่าง (Gap) ขององค์การ เช่น ความผิดพลาดในการจัดหาที่פקอาศัยในชนบทให้เพียงพอ (ขั้นตอนที่ 1) ซึ่งนำไปสู่ความต้องการประเมินเหตุผลของความผิดพลาด (ขั้นตอนที่ 2) และพยายามระดมการสนับสนุนจากองค์การเพื่อพยายามสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบสนองปัญหาที่ระบุ (ขั้นตอนที่ 3) หลังจากนั้นทีมการจัดการขององค์การสร้างทางเลือก เพื่อแก้ปัญหาและเลือกทางเลือกสำหรับนวัตกรรม (ขั้นตอนที่ 4 และ 5) ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาแผนงานและนำมาใช้ (ขั้นตอนที่ 6 และ 7) สุดท้ายกระบวนการจะถูกประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นและนำไปสู่การระบุช่องว่างของผลการปฏิบัติงานอีกครั้ง (ขั้นตอนที่ 8) ซึ่งเครื่องมือที่สำคัญในแนวคิดนี้ คือ การวิเคราะห์สาเหตุจนกว่าจะได้คำตอบในช่องว่างในการปฏิบัติงานที่จะไปสู่รูปแบบในอุดมคติของกระบวนการนวัตกรรม

2. แนวคิดการเจรจา (Political Negotiation Approach)

แนวคิดนี้มีพื้นฐานมาจากมุมมองธรรมชาตินิยม (Natural System Perspective) ซึ่งมององค์การเป็นที่รวบรวมของคนและกลุ่มคน ซึ่งมีเป้าหมายที่แตกต่างกัน และบางครั้ง แต่ละคนมีเป้าหมายที่แตกต่างจากเป้าหมายขององค์การ แนวคิดนี้จะเน้นที่ความซับซ้อนของเป้าหมายและความสำคัญของโครงสร้างอย่างไม่เป็นทางการและกลุ่มย่อยในองค์การ การพยายามจัดการกับกระบวนการทางการเมืองภายในเพื่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรม ดังนั้นกระบวนการของแนวคิดนี้จะประกอบด้วย การระบุผู้ที่มีส่วนได้เสียหลักที่จะมีผลกระทบต่อนวัตกรรม เช่น หน่วยงานของรัฐบาลหรือหน่วยงานที่ใช้งบประมาณ การเจรจาระหว่างบุคคล หรือกลุ่มภายในองค์การ การมีอิทธิพลในการตัดสินใจ และการใช้วิธีการเพื่อให้เกิดการใช้นวัตกรรม ซึ่งกระบวนการหลักในแนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่เน้นการชักจูง เป็นต้น

3. แนวคิดการมองเป็นกลุ่ม (Building Block Approach)

แนวคิดการจัดการนวัตกรรมในองค์การภาครัฐนี้ถูกพัฒนาขึ้นซึ่งมีหลักการเกี่ยวกับนวัตกรรมในองค์การบริการสาธารณะว่า นวัตกรรมในองค์การต้องการวัฒนธรรมนวัตกรรมที่เป็นมิตร การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร การให้รางวัล และการใช้ทรัพยากรและเงินทุน โดยวัฒนธรรมนวัตกรรมต้องการการรวบรวมความแตกต่างของพื้นฐานการคิดของแต่ละคนเพื่อสร้างความคิดใหม่เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะ ซึ่งหลักการดังกล่าวได้ถูกมองเป็นกลุ่มสำหรับการสร้างนวัตกรรมในการบริการสาธารณะดังนี้

กลุ่มที่ 1 การใช้แนวคิดเชิงระบบ (System Approach) ซึ่งมองระบบการบริการสาธารณะเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมหนึ่งมากกว่าเป็นหน่วยย่อย ๆ ที่แยกจากกัน

กลุ่มที่ 2 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เป็นการสร้างระบบโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการให้บริการบนพื้นฐานของนวัตกรรม

กลุ่มที่ 3 การปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Process Improvement) ให้ความสนใจในกระบวนการการส่งมอบบริการสาธารณะแก่ผู้ใช้บริการ

กลุ่มที่ 4 การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและหน่วยงานที่ไม่แสวงหากำไรในการส่งมอบบริการ (Participation) ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้ไม่เพียงทำห้ายการทางานของรัฐบาลแบบดั้งเดิมเท่านั้น แต่ยังสร้างพันธมิตรและช่องทางใหม่ ๆ ที่จะนำไปสู่นวัตกรรมในการให้บริการ

กลุ่มที่ 5 การกระจายอำนาจให้ชุมชน ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ (Empowerment) เป็นการเน้นการให้ความสำคัญนวัตกรรมแบบล่างขึ้นบน (Bottom-up Innovation) ในการสร้างนวัตกรรมบริการสาธารณะ

4. แนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization Approach)

แนวคิดนี้จะมองว่า องค์กรมีความซับซ้อนมากเกินกว่าที่จะจัดการด้วยวิธีการเดิมวิธีการแบบเหตุผลนิยม (Rational Paradigm) หรือธรรมชาตินิยม (Natural Systems Paradigm) การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเร็วมากเกินกว่าที่จะวางแผนได้ทันและการวางแผนตามปกติอาจทำให้การปฏิบัติงานผิดพลาด ดังนั้นการจัดการนวัตกรรมต้องรวบรวมความซับซ้อนขององค์กรสมัยใหม่เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือเรียกว่า การเติบโตบนความไม่ระเบียบ (Thriving on Chaos) (Peters, 1988) ซึ่งเจ้าหน้าที่ต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงด้วยนวัตกรรม โดยปราศจากความต้องการการวางแผน ซึ่งมีอยู่ 4 ขั้นตอน (Osborne & Brown, 2005) คือ

ขั้นตอนที่ 1 พัฒนาแนวคิดความไม่ระเบียบในการจัดการภายในองค์การ โดยการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการ การหมุนเวียนงาน และการสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมย่อยอย่างมากมายเพื่อการเติบโต

ขั้นตอนที่ 2 สร้างสภาพวิกฤตเทียมขึ้นมาเพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ในองค์การ

ขั้นตอนที่ 3 สนับสนุนการโต้ตอบระหว่างหน่วยงานที่แตกต่างกันในองค์การเพื่อสร้างการทำงานรูปแบบใหม่

ขั้นตอนที่ 4 ตั้งองค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการพัฒนานวัตกรรม โดยพนักงานจะมีอำนาจในการตัดสินใจและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมมากกว่าการรอผู้บริหารตัดสินใจ

จากแนวคิดทั้ง 4 แนวคิดในการจัดการนวัตกรรม ในการบริการสาธารณะ สิ่งที่ต้องการ คือ การใช้แนวคิดตามสถานการณ์ (Contingent Approach) ซึ่งไม่มีแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งที่เหมาะสมในการจัดการนวัตกรรม แนวคิดทั้งหมดจะมีประสิทธิผลไม่เท่ากันในแต่ละสถานการณ์ ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องเลือกแนวคิด และทักษะที่เหมาะสมสำหรับนวัตกรรมเฉพาะอย่าง (พยัต วุฒิรงค์, 2551, หน้า 34-37)

สรุปสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถือว่าเป็นองค์กรภาครัฐที่มีบริบทและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันในสภาพพื้นที่ สังคม วัฒนธรรม โดยส่งผลให้มีการใช้เทคนิคและทักษะที่เหมาะสมในการเลือกนวัตกรรมการบริหารที่จูงนำไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีการนำนวัตกรรมไปประยุกต์สู่การใช้ประโยชน์อย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีการนำนวัตกรรมการบริหารนั้นนำไปสู่การก่อประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการก่อเกิดนวัตกรรมการบริหาร

จากการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเกิดนวัตกรรม ผู้วิจัยได้มีการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไขและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีผู้ศึกษาไว้หลายท่าน ดังนี้

อรทัย ก๊กผล และฉัตรระวี ปริสุทธิญาณ (2552, หน้า 23-26) ได้อธิบายเกี่ยวกับเงื่อนไขที่มีผลต่อความสำเร็จในการมีส่วนร่วมของประชาชน 3 ประการคือ

1. ผู้นำองค์กร ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายข้าราชการประจำ ไม่ว่าจะมิบทบาทในฐานะเป็นผู้ริเริ่มหรือสนับสนุนโครงการที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน หากมีความตั้งใจแน่วแน่และจริงจังต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานในระดับปฏิบัติการ นอกจากนี้ความจริงใจและความตั้งใจจริงของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังก่อให้เกิดความไว้วางใจจากประชาชน และส่งเสริมให้ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ทีมงานและองค์กร เนื่องจากกระบวนการทำงานเป็นความรับผิดชอบของทีมงาน ความสามารถของทีมงานในการวิเคราะห์สถานการณ์ การกำหนดเป้าหมาย การเลือกกระบวนและรูปแบบการมีส่วนร่วม รวมทั้งการติดต่อประสานงานกับประชาชน จึงส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ที่สำคัญหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมของพนักงานในองค์กร ย่อมส่งผลให้พนักงานมีค่านิยม และทัศนคติทางบวกต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และเข้าใจความรู้สึกของประชาชนมากขึ้น

3. ประชาชน การทำงานร่วมกับประชาชนควรยึดประชาชนเป็นหลักมากกว่าความสะดวกของหน่วยงานหลีกเลี่ยงการทำงานแบบระบบราชการ ซึ่งส่งผลให้การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเพียงพิธีกรรมเท่านั้น และพึงระลึกว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นงานอาสาสมัคร การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมต้องเข้าใจประชาชนในท้องถิ่นโดยต้องคำนึงถึงความน่าสนใจหรือความสำคัญของเรื่องที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมความมีอิสระของประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมความสามารถของประชาชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ และความสะดวกของประชาชน รวมทั้งความเต็มใจของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

ไพบูลย์ โพธิสุวรรณ (2551, หน้า 225-228) ได้กล่าวถึงปัจจัยร่วมสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี 6 ประการ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร

ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะเป็นผู้นำที่เปิดกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แม้ว่าจะมีนโยบายที่กำหนดไว้แน่ชัดแล้วว่าจะดำเนินการไปในทิศทางใดแต่ยังมีการจัดให้ดำเนินการมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งมีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจและการดำเนินงานให้แก่พนักงาน นอกจากนี้บุคลิกลักษณะส่วนตัวของผู้บริหารท้องถิ่นมักจะมี ความเข้มแข็งและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคโดยง่าย เห็นปัญหาในการดำเนินงานเป็นเรื่องที่น่าเรียนรู้และท้าทายต่อความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล และที่สำคัญยังเป็นผู้ลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง

2. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนผ่านกลไกที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ องค์กรบริการส่วนจังหวัดภูเก็ต และ องค์กรบริหารส่วนตำบลเขาสามยอด จัดการประชุมประชาคม เทศบาลนครขอนแก่น จัดประชุมสภาเมืองขอนแก่น เทศบาลตำบลอุโมงค์ จัดทำโครงการที่มีชื่อว่า กินหอมตอมม่วน และ องค์กรบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว จัดเวทีช่วงกำกืด ทั้งหมดต่างมุ่งเน้นการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน มุ่งสานสัมพันธ์ สร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมดำเนินงาน และร่วมประเมิณผล

3. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ทำให้การพิจารณาข้อบัญญัติท้องถิ่นเป็นไปด้วยความราบรื่น นอกจากนี้ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติยังร่วมกันดำเนินงานในหลายกิจกรรมที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในการทำงาน เป็นต้น

4. ปัจจัยด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีบทบาทสำคัญในการปรับเปลี่ยนแนวคิดและพฤติกรรมของคนในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในสภาพปัญหาของชุมชนเป็นอย่างดี และสามารถประสานงาน รวมถึงกระตุ้นให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ ทั้งนี้ผู้นำการเปลี่ยนแปลงนี้อาจเป็นได้ทั้งผู้นำชุมชนและผู้บริหารท้องถิ่น

5. ปัจจัยด้านความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากในการนำยุทธศาสตร์ขององค์กรไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้มีวัตถุประสงค์ เทคโนโลยี และงบประมาณในการดำเนินงานมากนัก ประกอบกับการดำเนินงานส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นการพัฒนาด้านสังคมที่ต้องสร้างความมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้ปฏิบัติงานจึงจำเป็นต้องมีทักษะความสูง ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแรงจูงใจในการทำงาน คือ ความภาคภูมิใจในผลสำเร็จของงานและการยอมรับของชุมชน มิใช่แรงจูงใจจากตัวเงิน แต่เป็นความภาคภูมิใจในความสำเร็จจากการดำเนินงานและการได้รับการยอมรับจากประชาชน

6. ปัจจัยด้านสภาพสังคมที่ต้นตัวและเสียสละ

สภาพสังคมที่ต้นตัวและเสียสละเมื่อสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการได้รับข้อมูลข่าวสารได้เพียงพอจะก่อให้เกิดความกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างเสียสละ โดยไม่ต้องมีแรงจูงใจด้านตัวเงิน เป็นการดำเนินการที่ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมกัน เอื้อเกื้อกูลช่วยเหลือกันในการทำงาน

จรัส สุวรรณมาลา และคณะ (2549) ได้ศึกษาการคิดริเริ่มนวัตกรรมใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ จำนวน 500 กรณี อาทิ ด้านการเมืองท้องถิ่น ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ผลการศึกษาพบปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมท้องถิ่น และปัจจัยที่ส่งเสริมสนับสนุนให้นวัตกรรมท้องถิ่นประสบผลสำเร็จ ดังนี้

1. ปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมท้องถิ่น ประกอบด้วย 7 ประการ คือ

1.1 นโยบายของรัฐบาล ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1.1.1 รัฐบาลสั่งการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการเฉพาะ

1.1.2 รัฐบาลถ่ายโอนหรือมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดบริการสาธารณะเป็นการถาวร

1.1.3 รัฐบาลเพิ่มขีดความสามารถให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการคลังและบุคลากร

1.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจสังคมของชุมชน เขตชนบทที่มีฐานเศรษฐกิจด้านการเกษตรและประชาชนมีรายได้ค่อนข้างต่ำ ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมที่สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลในสัดส่วนที่สูงกว่าเขตเมืองขนาดใหญ่ที่ประชาชนมีรายได้สูง

1.3 การรับรู้ถึงปัญหาและโอกาสในท้องถิ่น นวัตกรรมในท้องถิ่นที่เกิดขึ้น โดยส่วนใหญ่ มักเกี่ยวข้องโดยตรงกับการแก้ไขปัญหาที่ชุมชนกำลังเผชิญอยู่ หรือการมองเห็นช่องทางถึงโอกาสที่อำนวยความสะดวกริเริ่มนวัตกรรมเพื่อประโยชน์ของชุมชน

1.4 ภาวะผู้นำ

1.4.1 ภาวะผู้นำของเทศบาลมีลักษณะการรวมศูนย์หรือแบบ Chief Executive Officer: CEO ซึ่งนายกเทศมนตรีเป็นผู้มีบทบาทหลักในการรับรู้และกำหนดประเด็นนโยบาย นวัตกรรมเป็นส่วนใหญ่ ขณะที่องค์กรปกครองส่วนตำบลมีการรับรู้และกำหนดประเด็นนวัตกรรมผ่านองค์กรชุมชนในสัดส่วนที่สูงกว่า

1.4.2 นวัตกรรมที่เกิดจากแรงผลักดันของประชาชนและองค์กรชุมชนเป็นเรื่องการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นส่วนใหญ่ ขณะที่นวัตกรรมที่ริเริ่มโดยผู้บริหารท้องถิ่นมักเป็นเรื่องการป้องกันปัญหา ซึ่งเป็นการทำงานเชิงรุก

1.5 วัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่น วัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการรับรู้และการกำหนดประเด็นนวัตกรรมท้องถิ่น โดยวัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นสามารถ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การเมืองแบบสมาคม การเมืองแบบแข่งขันรุนแรง และการเมืองแบบผูกขาดอำนาจ

1.6 ประเภทและขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่มีการริเริ่มหรือจัดทำนวัตกรรมในหลายด้าน และในแต่ละด้านมีจำนวนมากกว่า 1 นวัตกรรม

1.7 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกับก่อให้เกิดปัญหาในพื้นที่ที่แตกต่างกัน อันส่งผลต่อการคิดริเริ่มนวัตกรรมเพื่อการแก้ไขปัญหา นั้น ๆ ด้วย

2. ปัจจัยที่ส่งเสริมสนับสนุนให้นวัตกรรมประสบผลสำเร็จ

การศึกษากระบวนการนวัตกรรมท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ทำให้ทราบถึงปัจจัยความสำเร็จของนวัตกรรมท้องถิ่นในแต่ละด้าน อย่างไรก็ตามปัจจัยที่คล้ายคลึงกันที่ส่งเสริมให้นวัตกรรมท้องถิ่นประสบผลสำเร็จ ได้แก่

2.1 ภูมิหลักของผู้บริหาร อาทิ อาชีพ ประสบการณ์ การศึกษา ฯลฯ

2.2 การเมืองท้องถิ่นแบบสมาคม หมายถึง ลักษณะการแข่งขันทางการเมืองภายในท้องถิ่นที่ไม่รุนแรง อีกทั้งผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสำคัญกับองค์กรชุมชน ทำงานร่วมกับผู้นำและองค์กรชุมชนในลักษณะที่เท่าเทียมกัน สนับสนุนซึ่งกันและกัน และถือเอาประโยชน์ของชุมชนเป็นหลัก

2.3 ลักษณะชุมชนชนบท ชุมชนชนบทมีรากฐานการผลิตด้านการเกษตร ประชาชนประกอบอาชีพหลักคล้ายคลึงกัน อาศัยอยู่ร่วมกันเสมือนเครือญาติ และมีองค์กรชุมชนรวมทั้งกลุ่มอาชีพระดับหมู่บ้านที่เข้มแข็ง

2.4 การมีส่วนร่วมของพลเมือง ระดับการมีส่วนร่วมของพลเมืองมีความสัมพันธ์กับรูปแบบหรือลักษณะของรูปแบบนวัตกรรมท้องถิ่นอย่างชัดเจน

2.5 การเรียนรู้จากหน่วยงานอื่น อาทิ การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.6 ความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ คำแนะนำปรึกษา การเป็นพี่เลี้ยง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดูงาน และโดยเฉพะงบประมาณ เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีขีดความสามารถทางการคลังที่จำกัด

จำลอง โพธิ์บุญ (2551, หน้า 27-65) ได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การศึกษาวิจัยพบว่า ความสำเร็จในการจัดการขยะของเทศบาลตำบลเทพกษัตรี มีผลสืบเนื่องมาจากปัจจัยภายในและภายนอกที่สำคัญ ดังนี้

1. ปัจจัยภายใน

1.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารของเทศบาลตำบลเทพกษัตรีให้ความสำคัญกับงานด้านสิ่งแวดล้อม และมีแนวทางที่ชัดเจนในการจัดการขยะ

1.2 งบประมาณเทศบาลตำบลเทพกษัตรีจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนงานด้านการจัดการขยะไว้อย่างชัดเจน

1.3 โครงสร้างองค์กร เทศบาลตำบลเทพกษัตรีมีรองนายกเทศมนตรีเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรง และมีกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ปฏิบัติภารกิจในด้านนี้

2. ปัจจัยภายนอก

2.1 สภาพพื้นที่เทศบาลตำบลเทพกษัตรีมีพื้นที่และสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบกิจกรรมหรือดำเนินการจัดการขยะ

2.2 ความร่วมมือกับชุมชน ผู้นำชุมชน และประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบลเทพกษัตรี ให้การร่วมมือกับการดำเนินการจัดการขยะเป็นอย่างดีโดยมีการจัดทำประชาคมร่วมกันระหว่างเทศบาลและชุมชน/ประชาชน จึงทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี

2.3 การสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ เทศบาลตำบลเทพกษัตรีได้รับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และหน่วยงานภายนอก อาทิ องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีทรัพยากรและศักยภาพสูง

แนวคิดเกี่ยวกับการบริการสาธารณะ

ประเด็นที่จะต้องศึกษาให้เข้าใจต่อไป คือ ในทางวิชาการนั้นมีแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องบริการสาธารณะอย่างไร เพื่อจะได้อาศัยเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์การ จัดทำบริการสาธารณะ ผู้วิจัยขอเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการบริการสาธารณะ ดังนี้

ความหมายของบริการสาธารณะ

นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2554, หน้า 76, 78-79) ให้ความหมายว่า บริการสาธารณะเป็นกิจกรรมที่ฝ่ายปกครองทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์สาธารณะ ซึ่งประกอบด้วยเงื่อนไข 2 ประการ คือ

1. กิจกรรมที่ถือว่าเป็นบริการสาธารณะจะต้องเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลในกฎหมายมหาชน ซึ่งหมายความถึง การที่นิติบุคคลในกฎหมายมหาชนเป็นผู้ประกอบกิจกรรมที่เป็นบริการสาธารณะนั้นด้วยตนเอง อันได้แก่ กิจกรรมที่รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรมหาชน หรือรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ดำเนินการ และหมายความรวมถึง กรณีนิติบุคคลในกฎหมายมหาชนมอบกิจการของตนบางประเภทให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการจัดทำแทน แต่องค์กรที่มอบยังคงควบคุม/กำกับดูแลให้การดำเนินกิจกรรมนั้นอยู่ในสภาพเดียวกับที่องค์กรผู้มอบเป็นผู้ดำเนินการเอง (นิติบุคคลตามกฎหมายมหาชน หมายถึง นิติบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะได้แก่ รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรมหาชน และวิสาหกิจมหาชน)

2. กิจกรรมที่ถือว่าเป็นบริการสาธารณะจะต้องเป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะและตอบสนองความต้องการของประชาชน

หลักเกณฑ์สำคัญในการจัดทำบริการสาธารณะ

นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2552, หน้า 43-45) สรุปไว้ว่า หลักเกณฑ์ขั้นพื้นฐานในการจัดทำบริการสาธารณะ ประกอบด้วยหลัก 3 ประการ คือ 1) หลักว่าด้วยความเสมอภาค 2) หลักว่าด้วยความต่อเนื่อง และ 3) หลักว่าด้วยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. หลักว่าด้วยความเสมอภาค เป็นหลักเกณฑ์ที่มีความสำคัญประการแรกในการจัดทำบริการสาธารณะ เนื่องจากการที่รัฐเข้ามาจัดทำบริการสาธารณะนั้น รัฐมิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะจัดทำบริการสาธารณะขึ้นเพื่อประโยชน์ของผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะ แต่เป็นการจัดทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนทุกคน ประชาชนทุกคนย่อมมีสิทธิได้รับการปฏิบัติหรือได้รับผลประโยชน์จากบริการสาธารณะอย่างเสมอภาคกัน ความเสมอภาคนี้มีหลายประเภท กล่าวโดยสรุปคือ นอกจากความเสมอ

ภาคที่จะได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะอย่างเท่าเทียมกันแล้ว ยังหมายความถึงความเสมอภาคที่จะได้รับบริการเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นราคาค่าบริการหรือการบริการ ความเสมอภาคในการเข้าเป็นคู่สัญญาของรัฐที่จะต้องมีการเรียกประกวดราคาหรือประมูลเพื่อให้บุคคลทั่วไปมีโอกาสเข้าแข่งขันกับผู้อื่นเพื่อเป็นคู่สัญญาของรัฐ รวมทั้งความเสมอภาคในการเข้าทำงานกับรัฐอย่างเท่าเทียมกันโดยการสอบแข่งขันกับบุคคลอื่น ๆ ภายใต้เงื่อนไขบางประการเกี่ยวกับคุณสมบัติด้านความรู้ความสามารถพื้นฐาน (กิจการใดที่รัฐจัดทำขึ้นเพื่อบุคคลใดโดยเฉพาะจะไม่มีลักษณะเป็นบริการสาธารณะ)

2. หลักว่าด้วยความต่อเนื่อง การบริการสาธารณะเป็นกิจการที่มีความจำเป็นสำหรับประชาชน ดังนั้น หากบริการสาธารณะหยุดชะงักลงไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม ประชาชนผู้ใช้บริการสาธารณะย่อมได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายได้ ด้วยเหตุนี้ บริการสาธารณะจึงต้องมีความต่อเนื่องในการจัดทำ ความต่อเนื่องดังกล่าวนี้ไม่มีมาตรฐานที่แน่นอนตายตัวว่าจะต้องมีลักษณะอย่างไร

สำหรับบริการสาธารณะบางประเภทซึ่งจะต้องจัดทำอย่างถาวร เช่น การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในและภายนอกประเทศ การรักษาพยาบาล การควบคุมการคมนาคมทางอากาศ ความต่อเนื่อง จะหมายถึงการจัดทำบริการสาธารณะประเภทนั้น ๆ ตลอด 24 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 7 วัน ในขณะที่บริการสาธารณะบางประเภท ซึ่งไม่จำเป็นต้องจัดทำอย่างถาวรแต่ต้องจัดทำอย่างสม่ำเสมออาจจัดทำโดยมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขบางประการ เช่น พิพิธภัณฑสถานกำหนดเวลาเปิด-ปิด กำหนดวันหยุดได้ การศึกษาสามารถกำหนดเวลาในการให้การศึกษา รวมทั้งการหยุดพักร้อนประจำปี เป็นต้น

3. หลักว่าด้วยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง บริการสาธารณะที่ดีจะต้องสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ตลอดเวลา เพื่อให้เหมาะสมกับเหตุการณ์และความจำเป็นในทางปกครองที่จะรักษาประโยชน์สาธารณะ รวมทั้งปรับปรุงให้เข้ากับวิวัฒนาการของความต้องการส่วนรวมของประชาชนด้วย หลักเกณฑ์การจัดทำบริการสาธารณะระดับท้องถิ่น

จिरาภา แจ้งใจดี (2541, หน้า 59-66) สรุปหลักเกณฑ์การจัดทำบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. บริการสาธารณะระดับท้องถิ่นต้องไม่เป็นภารกิจที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ภารกิจการจัดทำบริการสาธารณะที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นต้องเป็นภารกิจเพื่อชุมชนหรือประชาชนในท้องถิ่นนั้น ไม่ใช่เพื่อประโยชน์แก่มหาชนของรัฐ กล่าวคือ ถ้าเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมของประชาชนทั่วทั้งประเทศและมีความสำคัญต่อความเป็นเอกภาพของรัฐ ความมั่นคงของชาติ การต่างประเทศ การยุติธรรม และการคลังของประเทศ จะต้องอาศัยองค์กรกลางเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน รัฐจึงต้องเป็นผู้ดำเนินการ หากรัฐไม่ดำเนินการเอง รัฐก็ต้องเป็นผู้ควบคุมนโยบายให้ท้องถิ่นดำเนินการตามนโยบายเพื่อผลประโยชน์ของรัฐ หรือความเป็นเอกภาพของรัฐ

2. บริการสาธารณะระดับท้องถิ่นต้องเป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถที่จะดำเนินการได้ หากการจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างที่เป็นกิจกรรมขนาดใหญ่ต้องใช้เทคโนโลยี เงินทุน และบุคลากรที่มีความสามารถระดับสูง รัฐไม่ควรกระจายอำนาจการจัดบริการสาธารณะนั้นให้แก่ท้องถิ่นไปดำเนินการ แต่หากจำเป็นต้องจัดทำ รัฐอาจยื่นมือเข้าไป

ดำเนินการเสียเอง เช่น การศึกษาระดับสูง การคมนาคมขนส่งทางอากาศ การชลประทาน การขุดเจาะน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น

แต่ข้อพิจารณาในเรื่องดังกล่าวนี้อาจมีข้อยกเว้น ในกรณีที่ท้องถิ่นมีความสามารถเพียงพอที่จะดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ ได้ เพราะบริการสาธารณะบางอย่างเป็นกิจการที่ไม่สลักซับซ้อนหรือมีเทคนิคมากนัก และมักเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชน จึงต้องอาศัยความชำนาญของผู้ที่จะเป็นเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้แก่ เจ้าพนักงานท้องถิ่นที่รู้ถึงสภาพของท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นผู้จัดทำ จึงจะมีประสิทธิภาพมากกว่าให้รัฐซึ่งเป็นผู้วางนโยบายและดำเนินกิจการในวงกว้าง เป็นผู้จัดทำ การที่จะให้รัฐเป็นผู้ดำเนินการขนาดเล็กสนองตอบความต้องการของคนในทุกพื้นที่พร้อม ๆ กัน ย่อมเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณและไม่สามารถจัดทำได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

3. บริการสาธารณะระดับท้องถิ่นต้องเป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแล้วไม่มีผลกระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทมีอำนาจและหน้าที่อิสระในการบริหารงานในองค์กรของตนเอง ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรใดจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในองค์กรของตน จะต้องไม่มีผลกระทบต่อเกิดความเสียหายแก่องค์กรอื่น ทั้งภาระหน้าที่ และรายได้

4. บริการสาธารณะระดับท้องถิ่นต้องเป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การจัดบริการสาธารณะในท้องถิ่นเพื่อสนองตอบความต้องการและประโยชน์สูงสุดของประชาชนในท้องถิ่น เป็นสวัสดิการของสังคมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละองค์กรจัดขึ้น โดยพิจารณาจากความต้องการและความเหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งความต้องการของแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกันตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่น ๆ ความต้องการของแต่ละท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญในการแบ่งแยกภาระหน้าที่และรายได้ที่องค์กรแต่ละองค์กรควรจะรับการจัดสรรงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีอำนาจและหน้าที่มาก ภารกิจก็จะมีมากด้วย และส่งผลให้เกิดรายได้มากขึ้น แต่ถ้าภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน และรัฐมอบภารกิจดังกล่าวให้ดำเนินการก็จะต้องคุ้มค่างบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ และไม่เกิดประโยชน์ที่เหมาะสม ดังนั้น รัฐจะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดบริการสาธารณะใด จำเป็นต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมในแต่ละท้องถิ่นให้ตรงกับความต้องการของประชาชน และไม่ให้เกิดปัญหาการจัดทำบริการสาธารณะที่ซ้ำซ้อนกัน

โดยสรุป แนวคิดของนักวิชาการเกี่ยวกับเรื่องบริการสาธารณะและการจัดทำบริการสาธารณะโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความคล้ายคลึงกัน คือ บริการสาธารณะเป็นเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจัดทำโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมในแต่ละท้องถิ่น ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งควรพิจารณาจัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ ตามความเหมาะสมกับขอบเขตความรับผิดชอบและข้อจำกัดต่าง ๆ ของแต่ละแห่ง และควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบริการสาธารณะต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละท้องถิ่น

ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลเมืองในจังหวัดชลบุรี

ประวัติความเป็นมา

สมัยกรุงศรีอยุธยา เมืองชลบุรีปรากฏเป็นหลักฐานในทำเนียบศักดินาหัวเมือง ตราเมื่อปี พ.ศ.1919 มีฐานะเป็นเมืองจัตวา ผู้รักษาเมืองคือ “ออกเมืองชลบุรีศรีมหาสมุทร” ศักดินา 2,400 ไร่ ส่งส่วยไม้แดง จนกระทั่งกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่า

ปี พ.ศ.2310 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ได้เสด็จยกทัพผ่านมาทางบริเวณจังหวัดชลบุรีในปัจจุบัน ก่อนที่จะเข้าตีเมืองจันทบุรีและยกทัพกลับไปกู้กรุงศรีอยุธยาได้สำเร็จสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ยังไม่มีการจัดตั้งจังหวัดชลบุรีขึ้นเป็นทางการ บริเวณจังหวัดชลบุรี ประกอบไปด้วยเมืองใหญ่ 3 เมือง คือ เมืองบางปลาสร้อย, เมืองพนัสนิคม และเมืองบางละมุง สมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองราชอาณาจักร โดยการจัดตั้งมณฑลเทศาภิบาล ให้อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของกระทรวงมหาดไทยหน่วยงานเดียว เมืองในจังหวัดชลบุรีจึงเข้าอยู่ในมณฑลปราจีนบุรี ดังมีบันทึกว่า “รวมหัวเมืองทางลำนํ้าบางปะกง คือ เมืองปราจีนบุรี 1, เมืองนครนายก 1, เมืองพนมสารคาม 1 และเมืองฉะเชิงเทรา 1 รวม 4 หัวเมือง เป็นเมืองมณฑล 1 เรียกว่า มณฑลปราจีน ตั้งที่ว่าการมณฑล ณ เมืองปราจีน ต่อเมื่อโอนหัวเมืองในกรมท่ามาขึ้นกระทรวงมหาดไทย จึงย้ายที่ทำการมณฑลลงมาตั้งที่เมืองฉะเชิงเทรา เพราะขยายอาณาเขตมณฑลต่อไปทางชายทะเล รวมเมืองพนัสนิคม, เมืองชลบุรีและเมืองบางละมุง เพิ่มให้อีก 3 รวมเป็น 7 เมืองด้วยกัน แต่คงเรียกชื่อว่ามีมณฑลปราจีนอยู่ตามเดิม”

ปี พ.ศ.2475 มีการเปลี่ยนแปลงรูปการปกครองครั้งใหญ่จากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เป็นระบอบประชาธิปไตย โดยพระราชบัญญัติระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2476 ได้ยกเลิกเขตการปกครองแบบเมืองทั่วราชอาณาจักรแล้วตั้งขึ้นเป็นจังหวัดแทน เมืองบางปลาสร้อย, เมืองพนัสนิคมและเมืองบางละมุง จึงรวมกันกลายเป็นจังหวัดชลบุรี โดยใช้บริเวณเมืองบางปลาสร้อยเดิมจัดตั้งเป็นอำเภอบางปลาสร้อย

ปี พ.ศ.2481 อำเภอบางปลาสร้อยเปลี่ยนเป็นอำเภอเมืองชลบุรี ซึ่งเมื่อเปลี่ยนชื่อนี้แล้ว ตัวอาคารที่ว่าการอำเภอเมืองชลบุรี คงตั้งอยู่ในที่เดิมคือคลองบางปลาสร้อย ซึ่งตั้งอยู่ใกล้ๆ ศาลากลางจังหวัดชลบุรี ต่อมาที่ว่าการอำเภอเมืองชลบุรี ได้ย้ายจากที่เดิมมาสร้างใหม่ที่ชายทะเล ถนนพระยาจักร์ ตำบลบางปลาสร้อย อยู่ทิศตะวันตกของศาลากลางจังหวัดชลบุรี

ปี พ.ศ.2437 จังหวัดชลบุรีเปลี่ยนจากสังกัดกรมท่ามาเป็นกระทรวงมหาดไทย

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอเมืองชลบุรีตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดชลบุรี มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอบางปะกง (จังหวัดฉะเชิงเทรา)

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอบ้านนาและอำเภอบ้านบึง

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอสรีราชา

ทิศตะวันตก จรดอ่าวไทย

การปกครองส่วนท้องถิ่น

ท้องที่อำเภอเมืองชลบุรีประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 16 แห่ง ได้แก่

- เทศบาลเมืองชลบุรี ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางปลาสร้อยทั้งตำบล ตำบลมะขามหย่งทั้งตำบล และตำบลบ้านโคกทั้งตำบล

- เทศบาลเมืองแสนสุข ครอบคลุมพื้นที่ตำบลแสนสุขทั้งตำบล หมู่ที่ 1 (บางส่วน), 2 (บางส่วน), 3 (บางส่วน), 4 (บางส่วน) ตำบลเหมือง และหมู่ที่ 5 (บางส่วน) ตำบลห้วยกะปิ (แต่ในปัจจุบันทุกพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข ยกเลิกการปกครองในระดับหมู่บ้านแล้ว)

- เทศบาลเมืองบ้านสวน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านสวนทั้งตำบล หมู่ที่ 1 (บางส่วน), 3 (บางส่วน) ตำบลหนองรี และหมู่ที่ 1 (บางส่วน), 4 (บางส่วน) ตำบลหนองข้างคอก

- เทศบาลเมืองอ่างศิลา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านปึกทั้งตำบล หมู่ที่ 4 (บางส่วน), 5 (บางส่วน) ตำบลห้วยกะปิ หมู่ที่ 3 (บางส่วน), หมู่ที่ 4-8 ตำบลเสม็ด และตำบลอ่างศิลาทั้งตำบล เทศบาลตำบลคลองตำหรุ ครอบคลุมพื้นที่หมู่ที่ 1 (บางส่วน), 2-3, 5 (บางส่วน), 6 (บางส่วน) ของตำบลคลองตำหรุ

- เทศบาลตำบลบางทราย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางทรายทั้งตำบล

- เทศบาลตำบลนาป่า ครอบคลุมพื้นที่ตำบลนาป่าทั้งตำบล

- เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลดอนหัวฬ่อทั้งตำบล

- เทศบาลตำบลหนองไม้แดง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองไม้แดงทั้งตำบล

- เทศบาลตำบลห้วยกะปิ ครอบคลุมพื้นที่หมู่ที่ 1-3, 4 (บางส่วน), 5 (บางส่วน), 6-7 ตำบลห้วยกะปิ (เฉพาะนอกเขตเทศบาลเมืองแสนสุขและเทศบาลเมืองอ่างศิลา)

- เทศบาลตำบลเสม็ด ครอบคลุมพื้นที่หมู่ที่ 1-2, 3 (บางส่วน) ตำบลเสม็ด (เฉพาะนอกเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา)

- เทศบาลตำบลเหมือง ครอบคลุมพื้นที่หมู่ที่ 1 (บางส่วน), 2 (บางส่วน), 3 (บางส่วน), 4 (บางส่วน), 5 ตำบลเหมือง (เฉพาะนอกเขตเทศบาลเมืองแสนสุข)

- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี ครอบคลุมพื้นที่หมู่ที่ 1 (บางส่วน), 2, 3 (บางส่วน), 4-14 ตำบลหนองรี (เฉพาะนอกเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน)

- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข้างคอก ครอบคลุมพื้นที่หมู่ที่ 1 (บางส่วน), 2-3, 4 (บางส่วน), 5-7 ตำบลหนองข้างคอก (เฉพาะนอกเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน)

- องค์การบริหารส่วนตำบลคลองตำหรุ ครอบคลุมพื้นที่หมู่ที่ 1 (บางส่วน), 4, 5 (บางส่วน), 6 (บางส่วน) ตำบลคลองตำหรุ (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลคลองตำหรุ)

- องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักบก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสำนักบกทั้งตำบล

เทศบาลเมืองชลบุรี (เทศบาลเมืองชลบุรี, 2562)

เทศบาลเมืองชลบุรี หรือ เมืองชลบุรี ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และมีสำนักงานตั้งอยู่ที่ เป็นเทศบาลขนาดใหญ่ จัดตั้งขึ้นโดยยกฐานะจากสุขาภิบาลเมืองชลบุรี เป็นเทศบาลเมืองชลบุรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2478

เทศบาลเมืองชลบุรี มีสำนักงานตั้งอยู่ที่ถนนวชิรปราการ ตำบลบางปลาสร้อย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลขนาดใหญ่ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางปลาสร้อยทั้งตำบล ตำบล

มะขามหย่งทั้งตำบล และตำบลบ้านโคกทั้งตำบล จัดตั้งขึ้นโดยยกฐานะจากสุขาภิบาลเมืองชลบุรี เป็นเทศบาลเมืองชลบุรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ.2478 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 52 หน้า 1651 มีพื้นที่ 0.56 ตารางกิโลเมตร ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงขยายเขตเทศบาลครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2480 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 45 หน้า 1760 มีพื้นที่เพิ่มจากเดิมอีก 4.01 ตารางกิโลเมตร ปัจจุบันมีพื้นที่รวม 4.57 ตารางกิโลเมตร โดยในจำนวนนี้เป็นพื้นที่บนบกประมาณ 3.5 ตารางกิโลเมตร ที่เหลืออีกประมาณ 1.07 ตารางกิโลเมตรเป็นพื้นน้ำ

โดยมีอาณาเขตติดต่อใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือติดต่อกับเทศบาลตำบลบางทราย

ทิศใต้และทิศตะวันออกติดต่อกับเทศบาลเมืองบ้านสวน

ทิศตะวันตกติดต่อกับทะเลด้านทิศตะวันออกของอ่าวไทย

ตราสัญลักษณ์

เทศบาลเมืองชลบุรี มีตราประจำเทศบาลเป็นรูปเรือสำเภาสมัยโบราณ ใบแข็ง สามเสา แล่นฝ่าคลื่นในทะเลอยู่ในวงกลมสองชั้น วงกลมรอบนอกมีตัวอักษรคำว่า “เทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี” ซึ่งเป็นการสื่อความหมายว่า จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่อยู่ชายทะเลแต่เดิมมักมีการคมนาคมติดต่อกับจังหวัดอื่น ๆ โดยทางเรือ ตำบลบางปลาสร้อยซึ่งเป็นที่ตั้งเทศบาลเมืองชลบุรี เป็นตำบลที่เป็นท่าเรือที่สำคัญของจังหวัดชลบุรี ในสมัยนั้น การติดต่อค้าขายกับภาคอื่น ๆ ของประเทศ ต้องใช้เรือสำเภาใบแข็ง ซึ่งเป็นเรือที่สามารถฝ่าคลื่นลมทางทะเลได้เป็นอย่างดี จึงได้นำเรือสำเภาแล่นฝ่าคลื่นมาเป็นดวงตราประจำเทศบาลเมืองชลบุรี

ภาพที่ 2 ตราสัญลักษณ์เทศบาลเมืองชลบุรี

ตารางที่ 1 จำนวนชุมชนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี

ชื่อชุมชน	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน (หลัง)
	ชาย	หญิง	รวม	
1. ชุมชนท้ายบ้าน 1	609	660	1,269	350
2. ชุมชนท้ายบ้าน 2	979	1,068	2,047	536
3. บ้านสะพานบางปลาสร้อย	716	868	1,584	526
4. ท่าเรือพลี	449	517	966	311
5. ศรีนิคม	614	668	1,282	335
6. ไกรเกรียงยุค	589	598	1,196	321
7. เสริมสันติ	674	748	1,422	588
8. 3 อ.	458	514	972	321
9. ชลธารสำราญรมย์	534	584	1,118	394
10. เทพประสาธ	283	323	606	252
11. ราษฎร์ประสิทธิ์	189	199	388	182
12. จิตต์ประสาน	208	250	458	174
13. โปธิพิพิธ	537	572	1,109	442
14. บ่อหลังบ้าน	460	544	1,004	404
15. หลังวัดน้อย	312	324	636	229
16. หลังตลาดบุรีบริบาล	479	622	1,101	395
17. หลังวัดต้นสน-วัดเนิน	881	942	1,823	639
18. วัดป่า	203	235	438	209
19. รอบโรงเรียนเทศบาลวัดกำแพงฯ	325	390	715	232
20. อพอลโล่รวมใจ	564	650	1,214	302
รวม	10,072	11,276	21,348	7,142

เทศบาลเมืองแสนสุข (เทศบาลเมืองแสนสุข, 2562)

เทศบาลเมืองแสนสุขได้รับการยกฐานะจาก สุขาภิบาลแสนสุข ขึ้นเป็นเทศบาลตำบลแสนสุข เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2531 พร้อมกันนี้ได้ขยาย พื้นที่ความรับผิดชอบจาก 12.5 ตารางกิโลเมตร (15 หมู่บ้าน) เป็น 20.268 ตารางกิโลเมตร (20 หมู่บ้าน) ด้วยศักยภาพของท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ สร้างความเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว และในปีพ.ศ. 2536 เทศบาลฯ จึงได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยราชการต่างๆเป็นจำนวนมาก เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, องค์การบริหารส่วนจังหวัด, กรมการปกครอง ฯลฯ ซึ่งเทศบาลฯ ได้นำงบประมาณเหล่านั้นมาใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จวบจนปัจจุบัน เทศบาลฯ ได้รับการยกระดับขึ้นเป็นเทศบาลเมืองแสนสุข เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2544 และ

ยึดหลัก การบริหารที่เด่นชัด คือ “เทศบาลเมืองแสนสุข ต้องเป็นเมืองที่น่าอยู่ ควบคู่กับการรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน มีแหล่งท่องเที่ยวที่สะอาดสวยงาม เป็นที่รู้จักระดับสากล พัฒนาเศรษฐกิจสังคมให้เจริญรุ่งเรือง เพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดีตลอดไป”

ลักษณะที่ตั้ง เทศบาลเมืองแสนสุข ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี อยู่ห่างจาก กรุงเทพมหานครระยะทางประมาณ 74 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับท้องที่ใกล้เคียง ดังนี้

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลเหมือง อำเภอเมืองชลบุรี

ทิศตะวันตก จรดอ่าวไทย

ทิศเหนือ ติดต่อกับอ่าวไทย ตำบลบ้านปึก และตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมืองชลบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา และตำบลเหมือง อำเภอเมืองชลบุรี

เขตการปกครอง มีพื้นที่ครอบคลุม 3 ตำบล คือ ตำบลแสนสุขทั้งตำบล (เดิมครอบคลุม หมู่บ้านจำนวน 15 หมู่บ้าน แต่ปัจจุบันยกเลิกหมู่บ้าน ใช้ระบบ ถนน/ตรอก/ซอย แทน) ตำบลเหมือง ตารางิโลเมตร (12,668 ไร่) (บางส่วนของหมู่ 1 ถึง หมู่ 4) และตำบลห้วยกะปิ (บางส่วนของหมู่ 5) รวมพื้นที่ทั้งสิ้น 20,268

ตราสัญลักษณ์

สัญลักษณ์ของเทศบาลเมืองแสนสุข เป็นตรารูปพวงมาลัยขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 เซ็นติเมตร ตรงกลางมีรูปทรงกลม ประกอบด้วยเรือใบहाปลาสมัยดั้งเดิมกำลังแล่นในทะเล โดยมีรูป เขาสามมุก และภาพนกประกอบด้านหลัง ด้านบนของรูปมีข้อความ “เทศบาลเมืองแสนสุข” ด้านล่างมีข้อความ “จังหวัดชลบุรี”

ภาพที่ 3 ตราสัญลักษณ์เทศบาลเมืองแสนสุข

จำนวนประชากร ณ สิ้นเดือน เมษายน 2550 เทศบาลเมืองแสนสุข มีประชากรรวมทั้งสิ้น 42,124 คน แบ่งเป็นชาย 19,437 คน หญิง 22,687 คน จำนวนบ้าน 21,667 หลัง จำนวนครอบครัว 8,677 ครอบครัว ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น 32,378 คน แบ่งเป็นชาย 14,372 คน หญิง 18,006 คน ความหนาแน่นของประชากรภายในเขตเทศบาลเฉลี่ย 2,078 คนต่อตารางกิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในบริเวณชายฝั่งทะเลตั้งแต่ปากคลองบางโพรงจนถึงหาดบางแสนล่าง และสองข้างเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) บริเวณตลาด หนองมน และทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3137 ซึ่งแยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 เข้าสู่ชายหาดบางแสน

ชุมชน ชุมชนในเขตเทศบาล มี 15 ชุมชน ได้แก่

1. ชุมชนหมู่บ้านโชคดี
2. ชุมชนบ้านเหมือง
3. ชุมชนบ้านแหลมแท่น
4. ชุมชนท้ายตลาด
5. ชุมชนหาดวอนนภา
6. ชุมชนเขาสามมุข
7. ชุมชนร่วมใจพัฒนา
8. ชุมชนมุขแสนเจริญ
9. ชุมชนตาลล้อม
10. ชุมชนบางเป้ง
11. ชุมชนดอนบน
12. ชุมชนสมใจนึก
13. ชุมชนแสนสุข
14. ชุมชนวัดกลางดอน
15. ชุมชนมาบมะยม

เทศบาลเมืองบ้านสวน (เทศบาลเมืองบ้านสวน, 2562)

เป็นเทศบาลในเขตอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยมีลักษณะเป็นเมืองปริมาตรที่รองรับการขยายตัวของเมืองชลบุรีในปัจจุบัน เมืองบ้านสวน กลายเป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากแห่งหนึ่งของจังหวัดชลบุรี

ลักษณะที่ตั้ง/อาณาเขต และเขตการปกครอง

เทศบาลเมืองบ้านสวนตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครเป็นระยะทางประมาณ 81 กิโลเมตร มีพื้นที่ครอบคลุม 3 ตำบล คือ

ตำบลบ้านสวน ทั้งตำบล (10 หมู่บ้าน)

ตำบลหนองรีบางส่วน (หมู่ 1 และ หมู่ 3)

ตำบลหนองข้างคอกบางส่วน (หมู่ 1 และหมู่ 4)

รวมเป็นพื้นที่ทั้งสิ้น 19.50 ตารางกิโลเมตร

ที่ตั้งและอาณาเขต

เทศบาลเมืองบ้านสวน ครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบลของ อำเภอเมืองชลบุรี คือ ตำบลบ้านสวน ตำบลหนองรี (บางส่วน) และ ตำบลหนองข้างคอก (บางส่วน)

ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตตำบลบางทราย และตำบลนาป่า อำเภอเมือง

ทิศใต้ ติดต่อกับเขตตำบลเสม็ด และตำบลห้วยกะปิ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตตำบลหนองรี และตำบลหนองข้างคอก

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตเทศบาลเมืองชลบุรี และบางส่วนจดทะเลฝั่งตะวันออกของ

อ่าวไทย

ตราสัญลักษณ์

ตราสัญลักษณ์เทศบาลเมืองบ้านสวน มีลักษณะเป็นวงกลมพื้นหลังเป็นสีเหลืองทองและสีเขียว ซึ่งมีความหมายถึงความรุ่งเรืองอุดมสมบูรณ์และตรงกลางใช้นกยูงเป็นสัญลักษณ์ประจำเทศบาล ตามตำนานของชุมชนเขาน้อย ที่เดิมมีเขาสองลูกติดกัน ลูกหนึ่งชื่อว่า “เขามยุรา” เพราะมีนกยูงอาศัยอยู่ และอีกลูกหนึ่งชื่อว่า “เขาน้อย” ปัจจุบันนกยูงสูญพันธุ์และเขาได้หายไป เหลือเพียงชุมชนเขาน้อย

ภาพที่ 4 ตราสัญลักษณ์เทศบาลเมืองบ้านสวน

ประชากร

ประชากรชาวบ้านสวนมีทั้งสิ้น 67,566 คน จากทั้งหมด 29,483 หลังคาเรือน โดยประชากรส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจการค้ามีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 45 รับราชการ ร้อยละ 15 อดสาหกรรม ร้อยละ 11 อาชีพรับจ้างและอื่นๆ ร้อยละ 29 สำหรับในเขตชานเมือง การประกอบอาชีพเกษตรกรรมบ้างบางส่วน

เทศบาลเมืองอ่างศิลา (เทศบาลเมืองอ่างศิลา, 2562)

ด้วยกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่าสมควร ยกฐานะท้องถื่นตำบลอ่างศิลาและตำบลบ้านปึกทั้งตำบล บางส่วนของตำบลเสม็ดและบางส่วนของตำบลห้วยกะปิ จัดตั้งเป็นสุขาภิบาลแห่งใหม่ เพื่อประโยชน์ในการทะนุบำรุงท้องถื่นให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. 2495 กระทรวงมหาดไทยจึงออกประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เปลี่ยนแปลงเขตสุขาภิบาลแสนสุขและจัดตั้งสุขาภิบาลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ไว้ดังต่อไปนี้

ให้ยกฐานะท้องถื่นตำบลอ่างศิลาและตำบลบ้านปึกทั้งตำบล บางส่วนของตำบลเสม็ดและบางส่วนของตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จัดตั้งเป็นสุขาภิบาล มีชื่อว่า "สุขาภิบาลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี"

สุขาภิบาลอ่างศิลาเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 [ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 9 ก ประกาศวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2542 หน้า 1] มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 (ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป)

เทศบาลตำบลอ่างศิลาได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองอ่างศิลา ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลเมืองอ่างศิลา เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2554

เทศบาลเมืองอ่างศิลายู่ก่อนไปทางตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอเมืองชลบุรีมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเล ระยะทางสั้นที่สุดจากกรุงเทพฯ-อำเภอเมืองชลบุรี โดยประมาณเท่ากับ 76.38 กิโลเมตร

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดต่อกับ เทศบาลตำบลเสม็ด

ทิศใต้ ติดต่อกับ เทศบาลเมืองแสนสุข

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ เทศบาลเมืองตำบลห้วยกะปิ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อ่าวไทย

ตราสัญลักษณ์

ภาพที่ 5 ตราสัญลักษณ์เทศบาลเมืองอ่างศิลา

ประชากร

ในพื้นที่เทศบาลเมืองอ่างศิลา มีประชากรทั้งสิ้น 33,278 คน ประกอบด้วย 19,223 หลังคาเรือน เฉลี่ยหลังคาเรือนละ 2 คน ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย 1,789 คนต่อตารางกิโลเมตร

โดยประชากรทั้งหมดแบ่งเป็น

ชาย	15,594 คน	หญิง	17,684 คน
เด็ก (ทารก - 9 ปี)	2,245 คน	เด็ก (ทารก - 9 ปี)	2,077 คน
เด็กโต (10 - 14 ปี)	1,037 คน	เด็กโต (10 - 14 ปี)	1,010 คน
วัยรุ่น (15 - 19 ปี)	1,177 คน	วัยรุ่น (15 - 19 ปี)	1,131 คน
ผู้ใหญ่ (20 - 59 ปี)	9,346 คน	ผู้ใหญ่ (20 - 59 ปี)	11,010 คน
คนชรา (60 ปีขึ้นไป)	1,789 คน	คนชรา (60 ปีขึ้นไป)	2,456 คน

จำนวนประชากรแฝง 15,000 คน

จำนวนประชากรที่พิการหรือทุพพลภาพหรือป่วยเรื้อรังในเขตพื้นที่ 240 คน

ยุทธศาสตร์การพัฒนางานองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี (องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี, 2562)

วิสัยทัศน์ (Voision) “ชลบุรีน่าอยู่ คู่อุตสาหกรรมสีเขียว วัฒนธรรมและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน พื้นฟูเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีวินัย ใส่ใจสิ่งแวดล้อมพร้อมพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาล”

ยุทธศาสตร์การพัฒนา ประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/ สาธารณูปโภค
 - 1.1 พัฒนาประปาชุมชนที่สะอาด/ พอเพียง และมีคุณภาพ
 - 1.2 จัดการแหล่งน้ำให้เพียงพอ เพื่อเป็นต้นทุนใช้ในการเกษตร/ อุตสาหกรรม/ อุปโภคบริโภค และการท่องเที่ยว
 - 1.3 พัฒนาถนน/ สะพาน ให้ได้มาตรฐาน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วม
 - 1.4 ปรับปรุงเครือข่ายเส้นทางคมนาคม ความเชื่อมโยงสู่การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
 - 1.5 พัฒนาระบบจราจร และความปลอดภัยบนท้องถนน
 - 1.6 พัฒนาระบบไฟฟ้า
 - 1.7 ส่งเสริมและพัฒนาขนส่งมวลชน
 - 1.8 พัฒนาระบบโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง
 - 1.9 พัฒนาระบบผังเมือง/ และงานการควบคุมอาคาร
2. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
 - 2.1 พัฒนารูปแบบวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์โดยชุมชนมีส่วนร่วมจัดการและสร้างจุดเด่นที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว
 - 2.2 กำหนดโซน/ รูปแบบท่องเที่ยว และบุคลากรท่องเที่ยว ภาศึทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยมีแผนที่ชัดเจนร่วมกัน
 - 2.3 ยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่น/ วัฒนธรรมให้เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว และคงเอกลักษณ์ชุมชน
 - 2.4 พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของท้องถิ่นให้ได้มาตรฐาน
 - 2.5 ส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการในการให้บริการด้านการท่องเที่ยว
 - 2.6 ส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ยั่งยืน
 - 2.7 ส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่และยั่งยืน
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตร/ อุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน
 - 3.1 ยกระดับความรู้/ ทักษะด้านการเกษตร และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
 - 3.2 เพิ่มมูลค่าสินค้าการเกษตรให้ได้มาตรฐาน และรวมกลุ่มวิสาหกิจในการบริหารจัดการ
 - 3.3 พัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับการบริหารการจัดการจัดสรรน้ำ/ ระบบนิเวศน์ที่เหมาะสม

3.4 สร้างความร่วมมือกับผู้ประกอบการในการพัฒนาธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐาน

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตคู่เศรษฐกิจพอเพียง

4.1 ยกระดับคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาสให้มีสวัสดิการที่ดีได้มาตรฐานมีอาชีพทางเลือกที่เหมาะสม

4.2 ส่งเสริมเด็ก/ เยาวชนให้มีทักษะชีวิตที่ดีและเพิ่มพื้นที่สร้างสรรค์ที่เหมาะสม

4.3 ส่งเสริมคุณภาพสินค้าผลิตภัณฑ์และความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นสู่ระดับภาค

4.4 ส่งเสริมและเพิ่มโอกาสการมีงานทำและมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

4.5 พัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งใน-นอกระบบตามอัธยาศัย และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก/ เยาวชน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วม

4.6 พัฒนาการกีฬาเด็ก/ เยาวชน/ ประชาชน พร้อมทั้งจัดหาสถานที่/บำรุงรักษาซ่อมแซม ให้พร้อมสำหรับการรองรับการพัฒนา

4.7 พัฒนาส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

4.8 พัฒนาและส่งเสริมการป้องกันและระงับการระบาดของโรคติดต่อ

4.9 การพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมของประชาชน

5. ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์/ ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม และพลังงาน

5.1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการขยะ/ น้ำเสีย และมลภาวะอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพ

5.2 ปลูกฝังจิตสำนึกเด็ก/ เยาวชน และประชาชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม/ มีเครือข่ายเฝ้าระวังที่ดี

5.3 อนุรักษ์/ ฟื้นฟูทรัพยากรที่ดิน ป่าไม้ทะเล ชายฝั่ง โดยการจัดการแบบบูรณาการให้คงความอุดมสมบูรณ์ยั่งยืน และส่งเสริมการใช้พลังงานที่เหมาะสม

5.4 ส่งเสริมเครือข่าย/ จัดตั้งศูนย์และกลไกเฝ้าระวังเตือนภัยด้านสิ่งแวดล้อม/ธรรมชาติ

6. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

6.1 พัฒนาทักษะผู้นำ ระบบข้อมูลและยกระดับการวางแผนชุมชน ให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

6.2 พัฒนาหน่วยงาน/ ศักยภาพบุคลากรท้องถิ่นให้มีทักษะ/ เชี่ยวชาญเฉพาะทาง และสามารถประยุกต์ความรู้ในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

6.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ

7. ยุทธศาสตร์ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

7.1 การป้องกันและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

7.2 ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเฝ้าระวังด้านยาเสพติด

7.3 ร่วมส่งเสริมกิจกรรมการกีฬาให้ทุกหมู่บ้านได้มีการเล่นกีฬาเป็นประจำทุก ๆ วัน

7.4 สนับสนุนการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นรา ณ ร้อยเอ็ด (2551) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดงลาน อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำ และทางบก ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ด้านการบำรุง รักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่น ด้านคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ด้านรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา พบว่าประชาชนที่มีเพศและระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

ไพรวรรณ อุปสี (2552) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ด้านคุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน ระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือด้านบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

วรวรรณ กิรติสุขคนธ์ (2553) ศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อการจัดการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลกาญจนดิษฐ์ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคาดหวังของประชาชนต่อการจัดการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลกาญจนดิษฐ์ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.73 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากทุกด้าน อันดับหนึ่งคือ ด้านการศึกษา รองลงมาด้านสาธารณสุข ด้านสวนสาธารณะ ด้านทะเบียนราษฎร ด้านสาธารณสุขโรค ด้านป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย ตามลำดับ 2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลกาญจนดิษฐ์ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ยุวณัส จำปามูล (2553) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 390 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้านพบว่า ด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนาระบบสาธารณสุขปโภค และโครงสร้างพื้นฐาน เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำได้ดังนี้ ด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาระบบสาธารณสุขปโภคและโครงสร้างพื้นฐาน ตามลำดับ

ยิ่งลักษณ์ ทิพย์สิงห์ (2555) ศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการจัดบริการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลมาย อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังของประชาชนต่อการจัดบริการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลมาย อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร และ เปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อการจัดบริการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลมาย และ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดบริการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลมาย อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ ซึ่งมีจำนวน 367 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test และ One-Way ANOVA กรณีพบความแตกต่างจะวิเคราะห์คู่ที่แตกต่างโดยใช้สถิติ LS.D. ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคาดหวังของประชาชนต่อการจัดบริการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลมาย อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านต่างก็อยู่ในระดับมากเช่นกันโดย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมศาสนา จารีประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการวางแผนส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชนและการรักษาความสงบเรียบร้อยและด้านการบริหารการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อการจัดบริการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลมาย อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันแต่เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามีความคาดหวังต่อการจัดบริการสาธารณสุขด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพรับจ้างรายวัน อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความคาดหวังต่อการจัดการบริการสาธารณสุขด้านโครงสร้างมากกว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท/องค์กรธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3) องค์การบริหารส่วนตำบลมาย อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร ควรพัฒนาการจัดบริการสาธารณสุขในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ การพัฒนาถนน ระบบไฟฟ้า แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมศาสนา จารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

ชลิตา ศรมณี, เดช อุณหะจิรังรักษ์, บุญเกียรติ การะเวกพันธ์, จักรภพ ศรมณี, พีระพงศ์ ภัคศิริ, วิโรจน์ ก่อสกุล และ เฉลิมพล ศรีหงส์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง “การสร้างสรรค่นวัตกรรมบริการสาธารณสุขโดยองค์การบริหารส่วนตำบล” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างสรรค่นวัตกรรมบริการสาธารณสุขต่าง ๆ โดยองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทั้งนี้ได้เลือก อบต. ในจังหวัดนนทบุรี เป็นกรณีศึกษาจำนวน 5 แห่ง และใช้วิธีการวิจัยสามวิธีคือ การวิจัยสนาม การวิจัยสำรวจ และการ

วิจัยจากข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้วโดยผู้อื่น กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็นสองส่วนคือ กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร อบต. และ กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยในเขต อบต. ทั้ง 5 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า 1) นวัตกรรมบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่ อบต. ได้จัดทำไปแล้วส่วนใหญ่เป็นโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค 2) การก่อตัวของนวัตกรรมบริการสาธารณะต่าง ๆ ส่วนใหญ่เกิดจากความต้องการของประชาชนที่เห็นชอบร่วมกันในเวทีประชาคมหมู่บ้าน 3) กลยุทธ์การตัดสินใจของ อบต. ในการเลือกที่จะจัดทำนวัตกรรมบริการสาธารณะใด ๆ คือตัดสินใจตามความต้องการต่าง ๆ ของประชาชนที่ตกลงกันในเวทีประชาคมหมู่บ้าน 4) ประชาชนส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เห็นด้วยและพึงพอใจนวัตกรรมบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่ อบต. ได้จัดทำไปแล้ว

วิทยา จิตนพุงศ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง “นวัตกรรมบริการสาธารณะโดยองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอตอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานวัตกรรมบริการสาธารณะโดยองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอตอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้เลือกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 3 แห่ง และใช้การวิจัยสามวิธีคือ วิจัยสนาม วิจัยสำรวจ และวิจัยเอกสาร ผลการวิจัย พบว่า 1) นวัตกรรมบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่ อบต. แต่ละแห่งจัดทำไปแล้ว ทั้งที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับ ถนน ไฟฟ้า ประปา เช่น ปรับปรุงระบบน้ำประปา พัฒนาไฟฟ้าเพื่อการเกษตร ทำถนนสาธารณะเข้าพื้นที่การเกษตร พัฒนาตลาดขายสินค้า ปรับปรุงภูมิทัศน์ของสวนสาธารณะ แต่บาง อบต. ได้ริเริ่มจัดทำบริการสาธารณะใหม่ ๆ อาทิ ทำเว็บไซต์ของ อบต. โครงการขยะไร้ถัง โครงการระบบแผนที่ภาษี เป็นต้น 2) การก่อตัวของนวัตกรรมบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่ อบต. ได้จัดทำประชาคมโดยให้ประชาชนในหมู่บ้าน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อนามัย โรงเรียน วัด มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาเสนอความต้องการ หากมีการคัดค้านอาจต้องทำครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 แล้วนำข้อมูลมาประเมินเพื่อจัดลำดับความสำคัญ แต่หากเป็นความคิดริเริ่มของฝ่ายบริหารหรือสภาฯ ก็จะสอบถามความคิดเห็นของชาวบ้านโดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบหรือผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงก่อนการตัดสินใจ 3) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อการจัดทำนวัตกรรมบริการสาธารณะในท้องถิ่นของ อบต. จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในทุกประเด็น เมื่อพิจารณาลงไปในรายประเด็น พบว่า ประเด็นที่ผู้ตอบพึงพอใจสูงสุดลำดับแรก คือ ความพึงพอใจต่อความสามารถของ อบต. ในการสร้างสรรค์หรือปรับปรุงบริการสาธารณะใหม่ ๆ ในท้องถิ่น โดยวิธีการหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ร้อยละ 76.5 ลำดับที่สอง คือ ความพึงพอใจต่อบริการสาธารณะในท้องถิ่นโดยรวมที่ อบต. จัดทำไปแล้ว ร้อยละ 76.02 ลำดับที่สาม คือ ความพึงพอใจต่อความรับผิดชอบของ อบต. ในการจัดทำบริการสาธารณะในท้องถิ่น ร้อยละ 72.45

สันต์ ศรียา (2559) ศึกษาประสิทธิภาพในการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการให้บริการสาธารณะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน ศึกษาประสิทธิภาพการบริการสาธารณะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน วิเคราะห์สภาวะแวดล้อมของกระบวนการในการบริการสาธารณะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน และกำหนดแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการสาธารณะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยได้แก่ นายกเทศมนตรี จำนวน 186 คน เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 321 ราย และประชาชนผู้มาใช้บริการ จำนวน 400

ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test สำหรับตัวแปรเพศและสถิติ One-Way Anova สำหรับตัวแปรสถานภาพ จังหวัด อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ส่วนตัว ต่อเดือนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า สภาพ และปัญหาของการให้บริการ สาธารณะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับ มาก ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ประสิทธิภาพการบริการสาธารณะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบนสรุปได้ว่า บริการสาธารณะอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน คือ สถานภาพ ระดับการศึกษาและรายได้ส่วนตัวต่อเดือนที่แตกต่างกันมีระดับประสิทธิภาพการบริการสาธารณะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบนที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

วิโรจน์ ก่อสกุล และ ชลิตา ศรมณี (2560) ได้วิจัยเรื่อง “การบริการสาธารณะแนวใหม่: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครระยอง” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบ วิธีการและช่องทางการ ให้บริการสาธารณะแนวใหม่ของเทศบาลนครระยอง 2) ศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจของ ประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะแนวใหม่ของเทศบาลนครระยอง และ 3) ศึกษาแนวทางในการ พัฒนาการให้บริการสาธารณะแนวใหม่ของเทศบาลนครระยอง กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็นสองส่วนคือ ผู้บริหารระดับสำนัก/กอง และประชาชนที่มาติดต่อสำนัก/กอง และใช้วิธีการวิจัยสามวิธีคือ การวิจัย สนาม การวิจัยสำรวจ และการวิจัยเอกสาร ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการให้บริการของเทศบาลมี ความหลากหลาย เน้นการให้บริการแทนกำกับ ทำงานเชิงรุก ตอบสนองต่อความต้องการของ ประชาชน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง วิธีการให้บริการเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ยืดหยุ่น คล่องตัว เน้นอำนวยความสะดวก ใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มี Service mind ทำงานแบบ ภาคเอกชน ช่องทางการให้บริการมีทั้งการบริการที่เคาน์เตอร์ ทางโทรศัพท์ ทาง Line ทาง Website, Facebook 2) ประชาชนส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเห็นด้วยและพึงพอใจต่อการ ให้บริการสาธารณะแนวใหม่ 3) แนวทางการพัฒนาการให้บริการ ต้องพัฒนาบุคลากรให้เป็นนัก ประสานงานที่ดี สร้างนวัตกรรมง่าย ๆ สร้างเครือข่ายกับกลุ่มต่าง ๆ เน้นการนำสื่อ Social, e-Office เข้ามาใช้เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการบริการของเทศบาลได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว

วิโรจน์ ก่อสกุล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง “การสร้างนวัตกรรมการบริการสาธารณะ: ศึกษา เฉพาะกรณีเทศบาลตำบลในจังหวัดระยอง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างนวัตกรรมการบริการ สาธารณะ ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลในจังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้เลือกเทศบาลตำบล 5 แห่ง โดย ใช้วิธีวิจัยเอกสาร วิจัยสนาม และวิจัยสำรวจ กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นสองส่วนคือ กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ของเทศบาล และ กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล 5 แห่ง ผลการวิจัย พบว่า 1) นวัตกรรมบริการสาธารณะที่ทำแล้ว มีบริการสาธารณะใหม่ ๆ เช่น การร้องเรียนผ่านเว็บไซต์ การ เปิดชำระค่าไฟฟ้า ค่าประปาที่ศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ กิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ 2) การก่อตัวของนวัตกรรมการบริการส่วนใหญ่เกิดจากประชาคมหมู่บ้าน บางส่วนมาจากข้าราชการ

ประจํารวมทั้งฝ่ายบริหารและสมาชิกสภาเทศบาล 3) กลยุทธ์การตัดสินใจส่วนใหญ่ ตัดสินใจตามความต้องการของประชาชน ความเดือดร้อนของประชาชน และความพร้อมของเทศบาล 4) ประชาชนส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างพึงพอใจต่อการสร้างนวัตกรรมการบริการสาธารณะ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การสร้างสรรคนวัตกรรมการบริการสาธารณสุขของเทศบาลเมืองในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีการศึกษาวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลเมืองในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ 1) เทศบาลเมืองชลบุรี จำนวน 29,048 คน (เทศบาลเมืองชลบุรี, 2562) 2) เทศบาลเมืองบ้านสวน จำนวน 64,367 (เทศบาลเมืองบ้านสวน, 2562) คน 3) เทศบาลเมืองแสนสุข จำนวน 42,124 คน (เทศบาลเมืองแสนสุข, 2562) และ 4) เทศบาลเมืองอ่างศิลา จำนวน 29,284 คน (เทศบาลเมืองอ่างศิลา, 2562) รวมแล้วมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 164,823 คน

2. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จะคำนวณโดยวิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1793) จากประชากรในพื้นที่เทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 164,823 คน เมื่อคำนวณแล้วได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาเป็นจำนวน 400 คน ดังนี้

สูตร	n	=	$\frac{N}{1+N(e)^2}$
แทนค่า ดังนี้	n	=	$\frac{164,823}{1+164,823(0.05)^2}$
	n	=	399.99 คน
			(เพื่อความสะดวกจึงเก็บจำนวน 400 คน)
โดยที่	n	=	ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้
	N	=	จำนวนประชากร
	e	=	ค่าความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ในที่นี้จะกำหนดเท่ากับ 0.05 ภายใต้ความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์

3. เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ประกอบด้วย การสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน และการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การสุ่มตัวอย่างประชากร

รายชื่อเทศบาลเมือง	จำนวนประชากร	ร้อยละของจำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. เทศบาลเมืองชลบุรี	29,048	17.62	71
2. เทศบาลเมืองบ้านสวน	64,367	39.05	156
3. เทศบาลเมืองแสนสุข	42,124	25.56	102
4. เทศบาลเมืองอ่างศิลา	29,284	17.77	71
รวม	164,823	100	400

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบบสอบถามสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

วิธีการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การศึกษาดำรง เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามขึ้นตามกรอบข้อมูลที่ต้องการศึกษา โดยใช้คำจำกัดความหรือนิยาม คำศัพท์เชิงปฏิบัติการตามตัวแปรที่กำหนดไว้เป็นหลักในการสร้างคำถามต่าง ๆ ให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด เพื่อให้แบบสอบถามสามารถวัดในสิ่งที่ต้องการจะวัดได้ (Validity)

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น พร้อมทั้งคำจำกัดความหรือนิยามคำศัพท์เชิงปฏิบัติการของตัวแปรเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่

- 3.1 รศ.ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา

- 3.2 ผศ.ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ต้นศิริคองค

อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.3 ผศ.ดร.อนุรัตน์ อนันทนาธร

อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เมื่อพิจารณาตรวจสอบว่านิยามและแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความชัดเจนถูกต้องหรือไม่ รวมทั้งมีการพิจารณาสำนวนภาษาที่ใช้ในข้อความว่า สอดคล้องกับลักษณะที่ต้องการจะวัดหรือไม่ เพื่อให้เครื่องมือมีความตรงในเนื้อหา (Content validity)

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนนำไปลองใช้ (Try-out)

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบความเที่ยง (Reliability) ในภาคสนาม กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรของการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยในเทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.876

6. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลเมืองในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ 1) เทศบาลเมืองชลบุรี 2) เทศบาลเมืองบ้านสวน 3) เทศบาลเมืองแสนสุข และ 4) เทศบาลเมืองอ่างศิลา
2. ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูลในแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามมาแปลข้อมูลที่ได้เป็นรหัสพร้อมบันทึกข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การประมวลผลข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้
 - 1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามหลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ได้รับคำตอบที่สมบูรณ์ครบตามจำนวนที่ระบุไว้
 - 1.2 บันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูล และเครื่องคอมพิวเตอร์ตามลำดับ
 - 1.3 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
 - 1.4 ประมวลผลข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย
2. การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้
 - 2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างและข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยสถิติความถี่และค่าร้อยละ
 - 2.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จากแบบสอบถามที่มีการวัดเป็นระดับ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกคำตอบ ดังนี้

มากที่สุด	ค่าคะแนน	5
มาก	ค่าคะแนน	4
ปานกลาง	ค่าคะแนน	3
น้อย	ค่าคะแนน	2
น้อยที่สุด	ค่าคะแนน	1

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการ สาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ใช้การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำมาจัดระดับโดยใช้เกณฑ์ของ Best (1981) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับ
4.21 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.41 - 4.20	เห็นด้วยมาก
2.61 - 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
1.81 - 2.60	เห็นด้วยน้อย
1.00 - 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด

2.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการ สาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะต้องทำการ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe'

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะใช้สถิติพื้นฐาน (Basic Statistics) และสถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน (Basic Statistics) เพื่อเป็นการอธิบายลักษณะกลุ่มตัวอย่าง โดยการหา ค่าความถี่ (Frequency) การกระจายตัวอัตราส่วนร้อย (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard deviation) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาประกอบตาราง

2. สถิติอ้างอิง (Inferential statistics) ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติ t-test และ One-way ANOVA

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การสร้างสรรคัณฑ์วัฒนธรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรคัณฑ์วัฒนธรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรคัณฑ์วัฒนธรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรคัณฑ์วัฒนธรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรคัณฑ์วัฒนธรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 3 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	204	51.00
หญิง	196	49.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 204 คน (ร้อยละ 51.00) รองลงมาคือเป็นเพศหญิง จำนวน 196 คน (ร้อยละ 49.00)

ตารางที่ 4 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
18-30 ปี	36	9.00
31-40 ปี	68	17.00
41-50 ปี	137	33.25
51-60 ปี	104	26.00
61 ปีขึ้นไป	55	13.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 137 คน (ร้อยละ 33.25.00) รองลงมาคือมีอายุ 51-60 ปี จำนวน 104 คน (ร้อยละ 26.00) และอายุ 31-40 ปี จำนวน 68 คน (ร้อยละ 17.00)

ตารางที่ 5 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	71	17.75
มัธยมศึกษา	51	12.75
อนุปริญญา/เทียบเท่า	94	23.50
ปริญญาตรี	163	40.75
สูงกว่าปริญญาตรี	21	5.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 163 คน (ร้อยละ 40.75) รองลงมาคือ ระดับอนุปริญญา/เทียบเท่า จำนวน 94 คน (ร้อยละ 23.50) และระดับประถมศึกษา จำนวน 71 คน (ร้อยละ 17.75)

ตารางที่ 6 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับจ้างทั่วไป	127	31.75
ประกอบอาชีพส่วนตัว	144	36.00
พนักงานบริษัท	24	6.00
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	85	21.25
นักศึกษา	0	0
ไม่ได้ทำงาน	20	5.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพส่วนตัว จำนวน 144 คน (ร้อยละ 36.00) รองลงมาคือ อาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 127 คน (ร้อยละ 31.75) และ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 85 คน (ร้อยละ 21.25)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวม

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวม	\bar{X}	S.D.	แปลความ	อันดับ
ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค	4.09	0.56	มาก	1
ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	3.76	0.75	มาก	4
ด้านการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน	3.38	0.85	ปานกลาง	7
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคู่เศรษฐกิจพอเพียง	4.01	0.72	มาก	2
ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและพลังงาน	3.75	0.82	มาก	5
ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล	3.85	0.77	มาก	3
ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	3.66	0.75	มาก	6
ภาพรวม	3.90	0.70	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการ สาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคู่ เศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.01$) และ ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ($\bar{X} = 3.85$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์ นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

ด้านการพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานและ สาธารณูปโภค	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. เทศบาลมีการพัฒนาถนน เชื่อมต่อระหว่างชุมชนอย่าง ต่อเนื่องทำให้สามารถ เดินทางด้วยความสะดวก	106 (26.50)	262 (65.50)	30 (7.50)	2 (0.50)	-	4.18	0.57	มาก	1
2. เทศบาลมีการปรับปรุง/ พัฒนาท่อระบายน้ำที่ สามารถระบายน้ำเพื่อ ป้องกันน้ำท่วมขังได้อย่าง รวดเร็ว	115 (28.75)	200 (50.50)	76 (19.00)	9 (2.250)	-	4.05	0.75	มาก	3
3. เทศบาลมีการติดตั้งไฟ ส่องสว่างและไฟจราจร ครอบคลุมทุกถนน/ทางร่วม และซอยในเขตชุมชน ทำให้ ลดอุบัติเหตุจากการใช้ ยวดยานพาหนะ	134 (33.50)	213 (53.25)	45 (11.25)	8 (2.00)	-	4.18	0.70	มาก	1
4. เทศบาลมีระบบการผลิต น้ำประปาที่มีความทันสมัย พร้อมให้บริการและ แก้ปัญหาหน้าประปาหาก ได้รับความเสียหายได้อย่าง รวดเร็ว	73 (18.25)	272 (68.00)	39 (9.75)	15 (3.75)	1 (0.25)	4.00	0.67	มาก	5
5. เทศบาลมีการปรับปรุง/ พัฒนาภูมิทัศน์ ปลูกต้นไม้ บริเวณสวนสาธารณะอย่าง โดดเด่นเป็นตัวอย่างให้แก่ พื้นที่อื่นๆ	141 (35.25)	172 (43.00)	54 (13.50)	32 (8.00)	1 (0.25)	4.05	0.91	มาก	3
ภาพรวม						4.09	0.56	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อและเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ เทศบาลมีการพัฒนาถนนเชื่อมต่อระหว่างชุมชนอย่างต่อเนื่องทำให้สามารถเดินทางด้วยความสะดวก และ เทศบาลมีการติดตั้งไฟส่องสว่างและไฟจราจรครอบคลุมทุกถนน/ทางร่วม และซอยในเขตชุมชน ทำให้ลดอุบัติเหตุจากการใช้รถยนต์พาหนะ ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมาคือ เทศบาลมีการปรับปรุง/พัฒนาท่อระบายน้ำที่สามารถระบายน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วมขังได้อย่างรวดเร็ว และ เทศบาลมีการปรับปรุง/พัฒนาภูมิทัศน์ ปลูกต้นไม้ บริเวณสวนสาธารณะอย่างโดดเด่นเป็นตัวอย่างให้แก่พื้นที่อื่นๆ ($\bar{X} = 4.05$) และ เทศบาลมีระบบการผลิตน้ำประปาที่มีความทันสมัย พร้อมให้บริการและแก้ปัญหาหน้าประปาหากได้รับความเสียหายได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.00$) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. เทศบาลมีรูปแบบการจัดงาน เช่น จัดงานสงกรานต์ วันลอยกระทง วันแห่เทียนพรรษา แตกต่างกันทุกปี ช่วยดึงดูดและกระตุ้นให้ประชาชนเข้าร่วมและรู้สึกหวงแหนวัฒนธรรมท้องถิ่นมากขึ้น	140 (35.00)	150 (37.50)	91 (22.75)	19 (4.75)	-	4.02	0.87	มาก	1
2. เทศบาลเป็นตัวอย่างที่ดีในการทำนุบำรุงศาสนา บูรณปฏิสังขรณ์ศาสนสถาน เข้าวัดฟังธรรม	125 (31.25)	189 (47.25)	58 (14.50)	26 (6.500)	2 (0.50)	4.02	0.87	มาก	1
3. เทศบาลส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์/โฮมสเตย์ จนได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว	38 (9.50)	189 (47.25)	102 (25.50)	69 (17.25)	2 (0.50)	3.48	0.87	มาก	5
4. เทศบาลจัดให้มีสถานที่หรือศูนย์สำหรับแสดงผลงานภูมิปัญญาท้องถิ่น	52 (13.00)	160 (40.00)	126 (31.50)	56 (14.00)	6 (1.50)	3.49	0.93	มาก	4

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ด้านการส่งเสริม วัฒนธรรมและการ ท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
5. เทศบาลมีการเผยแพร่ หรือสอดแทรกวัฒนธรรม ท้องถิ่นลงในกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ทำให้ ประชาชนในพื้นที่และบุคคล ทั่วไปรู้จักและจดจำ	81 (20.25)	177 (44.25)	119 (29.75)	22 (5.50)	1 (0.25)	3.78	0.83	มาก	3
ภาพรวม						3.76	0.75	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการ
สาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและการ
ท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อและเรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ เทศบาลมีรูปแบบการจัดงาน เช่น จัดงานสงกรานต์ วัน
ลอยกระทง วันแห่เทียนพรรษา แตกต่างกันทุกปีช่วยดึงดูดและกระตุ้นให้ประชาชนเข้าร่วมและรู้สึก
หวงแหนวัฒนธรรมท้องถิ่นมากขึ้น และ เทศบาลเป็นตัวอย่างที่ดีในการทำนุบำรุงศาสนา
บูรณปฏิสังขรณ์ศาสนสถาน เข้าวัดฟังธรรม ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมาคือ เทศบาลมีการเผยแพร่หรือ
สอดแทรกวัฒนธรรมท้องถิ่นลงในกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนในพื้นที่และบุคคล
ทั่วไปรู้จักและจดจำ ($\bar{X} = 3.78$) และ เทศบาลจัดให้มีสถานที่หรือศูนย์สำหรับแสดงผลงานภูมิปัญญา
ท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.49$) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์
 นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
 ด้านการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน

ด้านการพัฒนาเกษตร และอุตสาหกรรมให้ได้ มาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. เทศบาลจัดตลาดนัด จำหน่ายสินค้าเกษตรและ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ (OTOP) เป็นการ เพิ่มมูลค่าให้สินค้าเกษตร	36 (9.00)	129 (32.25)	154 (38.50)	77 (19.25)	4 (1.00)	3.29	0.91	ปาน กลาง	5
2. เทศบาลจัดให้มีการ รวมกลุ่มกันทำการค้าขาย สินค้าเกษตรและสินค้าของ กลุ่มแม่บ้านในชุมชน ก่อให้เกิดสินค้าเกษตร สินค้าเกษตรที่มีชื่อเสียง ประจำท้องถิ่น	27 (6.75)	143 (35.75)	174 (43.50)	52 (13.00)	4 (1.00)	3.34	0.82	ปาน กลาง	4
3. เทศบาลมีการพัฒนา ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี ให้กับเกษตรกรเกี่ยวกับการ ผลิต การสร้างแบรนด์และ การตลาด ก่อให้เกิดสินค้า เกษตรหลากหลายมากขึ้น	58 (14.50)	133 (33.25)	136 (34.00)	61 (15.25)	12 (3.00)	3.41	1.00	มาก	2
4. เทศบาลมีนโยบายการ ส่งเสริมการลงทุนให้กับ เกษตรกรขนาดเล็ก (SME) ที่ต้องการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีมาตรฐาน เป็นที่ ยอมรับของลูกค้า	61 (15.25)	119 (29.75)	148 (37.00)	60 (15.00)	12 (3.00)	3.39	1.01	ปาน กลาง	3
5. เทศบาลจัดให้เกษตรกร ศึกษาดูงานเกี่ยวกับ การเกษตรและอุตสาหกรรม นอกพื้นที่ เพื่อเสริมสร้าง ความร่วมมือและเครือข่าย ในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์	75 (18.75)	122 (30.50)	147 (36.75)	43 (10.75)	13 (3.25)	3.50	1.01	มาก	1
ภาพรวม						3.38	0.85	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 10 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการ สาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรม ให้ได้มาตรฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อและเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ เทศบาลจัดให้เกษตรกรศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเกษตรและ อุตสาหกรรมนอกพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและเครือข่าย ในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ($\bar{X} = 3.50$) รองลงมาคือ เทศบาลมีการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีให้กับ เกษตรกรเกี่ยวกับการผลิต การสร้างแบรนด์และการตลาด ก่อให้เกิดสินค้าเกษตรหลากหลายมากขึ้น ($\bar{X} = 3.41$) และ เทศบาลมีนโยบายการส่งเสริมการลงทุนให้กับเกษตรกรขนาดเล็ก (SME) ที่ต้องการ ผลิตสินค้าเกษตรที่มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของลูกค้า ($\bar{X} = 3.39$) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์ นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคู่เศรษฐกิจพอเพียง

ด้านการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคู่เศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. เทศบาลมีวิธีการรณรงค์ หรือดึงดูดให้ประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬา ทำให้ประชาชนหันมาออกกำลังกายและเล่นกีฬา มากขึ้น	80 (20.00)	225 (56.25)	56 (14.00)	37 (9.25)	2 (0.50)	3.86	0.85	มาก	5
2. เทศบาลมีการพัฒนาฝีมือ แรงงานให้กับผู้ด้อยโอกาส เช่น ผู้พิการ คนชรา และ เยาวชนที่ยากจน มีรายได้ เลี้ยงชีพตนเอง	95 (23.75)	202 (50.50)	63 (15.75)	38 (9.50)	2 (0.50)	3.87	0.89	มาก	4
3. เทศบาลมีการเบิกจ่ายเงิน สวัสดิการให้กับประชาชน อย่างสะดวกและรวดเร็ว ตอบสนองความต้องการของ ประชาชนได้เป็นอย่างดี	147 (36.75)	179 (44.75)	58 (3.50)	14 (3.50)	2 (0.50)	4.13	0.82	มาก	2
4. เทศบาลมีการปรับปรุง/ พัฒนาโรงเรียน ศูนย์เด็กเล็ก ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา เช่น อาคารเรียน ห้องสมุด ครูต่างชาติ เป็นการเพิ่ม โอกาสทางการศึกษา	151 (37.75)	180 (45.00)	69 (17.25)	-	-	4.20	0.71	มาก	1

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคู่เศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
5. เทศบาลมีการออกตรวจสุขภาพให้ความรู้หรือบริการสาธารณสุขอย่างสม่ำเสมอ เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคอ้วน ทำให้ประชาชนรู้จักวิธีการดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากโรคต่างๆ	125 (31.25)	183 (45.75)	51 (12.75)	40 (10.00)	1 (0.25)	3.97	0.92	มาก	3
ภาพรวม						4.01	0.72	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณสุขของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคู่เศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.01) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อและเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ เทศบาลมีการปรับปรุง/พัฒนาโรงเรียน ศูนย์เด็กเล็กให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา เช่น อาคารเรียน ห้องสมุด ครูต่างชาติ เป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา (\bar{X} =4.20) รองลงมาคือ เทศบาลมีการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการให้กับประชาชนอย่างสะดวกและรวดเร็ว ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี (\bar{X} =4.13) และ เทศบาลมีการออกตรวจสุขภาพ ให้ความรู้หรือบริการสาธารณสุขอย่างสม่ำเสมอ เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคอ้วน ทำให้ประชาชนรู้จักวิธีการดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากโรคต่างๆ (\bar{X} =3.97) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์
 นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
 ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและพลังงาน

ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟู สิ่งแวดล้อมและพลังงาน	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล	อันดับ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. เทศบาลมีรถเก็บขยะที่ อยู่ในสภาพที่ดี ทำให้ขยะ ไม่ตกหล่นและส่งกลิ่น เหม็น ในขณะปฏิบัติงาน	91 (22.75)	217 (54.25)	60 (15.00)	22 (5.50)	10 (2.50)	3.89	0.90	มาก	1
2. เทศบาลมีวิธีการกำจัด แหล่งเพาะพันธุ์ยุง แมลงสาบ หรือหนู ที่มี ประสิทธิภาพ ทำให้ไม่มี โรคระบาดเกิดขึ้น	55 (13.75)	228 (57.00)	82 (20.50)	34 (8.50)	1 (0.25)	3.75	0.80	มาก	3
3. เทศบาลเป็นตัวอย่างที่ดี ในการประหยัดพลังงาน ทำให้ประชาชนปฏิบัติตาม	61 (15.25)	240 (60.00)	41 (10.25)	41 (10.25)	17 (1.25)	3.71	0.98	มาก	4
4. เทศบาลมีวิธีการ ประชาสัมพันธ์หรือให้ ความรู้เกี่ยวกับการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ พลังงานที่หลากหลาย และทันสมัย ทำให้ ประชาชนตระหนักและมี จิตสำนึกที่ดี	84 (21.00)	233 (58.25)	40 (10.00)	25 (6.25)	18 (4.50)	3.85	0.97	มาก	2
5. เทศบาลมีระบบเตือน ภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ไฟฟ้า ฝุ่นละออง ทำให้ ประชาชนสามารถเตรียม ความพร้อมในการรับมือ ได้ทัน	69 (17.25)	151 (37.75)	126 (31.50)	52 (13.00)	2 (0.50)	3.58	0.93	มาก	5
ภาพรวม						3.75	0.82		

จากตารางที่ 12 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการ
 สาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและ
 พลังงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อและเรียงลำดับค่าเฉลี่ย
 จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ เทศบาลมีรถเก็บขยะที่อยู่ในสภาพที่ดี ทำให้ขยะไม่ตกหล่นและ

ส่งกลิ่นเหม็น ในขณะที่ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.89$) รองลงมาคือ เทศบาลมีวิธีการประชาสัมพันธ์หรือให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานที่หลากหลายและทันสมัย ทำให้ประชาชนตระหนักและมีจิตสำนึกที่ดี ($\bar{X} = 3.85$) และ เทศบาลมีวิธีการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง แมลงสาบ หรือหนู ที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ไม่มีโรคระบาดเกิดขึ้น ($\bar{X} = 3.75$) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. เทศบาลมีผู้บริหารที่มีความสามารถและทักษะในการบริหารงาน สร้างผลงานและความภาคภูมิใจแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง	129 (32.25)	197 (49.25)	34 (8.50)	31 (7.75)	9 (2.25)	4.01	0.96	มาก	2
2. เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญ ทำงานได้อย่างคล่องตัวและรวดเร็ว ทำให้ประชาชนมีความสะดวกและมั่นใจมากขึ้น	135 (33.75)	179 (44.75)	54 (13.50)	23 (5.75)	9 (2.25)	4.02	0.95	มาก	1
3. เทศบาลมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการในท้องถิ่น เช่น ผู้รับเหมา ร้านค้า ผู้ใช้แรงงานในพื้นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการต่างๆ ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน	38 (9.50)	196 (49.00)	126 (31.50)	32 (8.00)	8 (2.00)	3.56	0.84	มาก	5
4. เทศบาลมีการริเริ่มโครงการใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดการพัฒนาและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในเทศบาลโดยรวม	55 (13.75)	237 (59.25)	66 (16.50)	32 (8.00)	10 (2.50)	3.73	0.88	มาก	4

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ด้านการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
5. เทศบาลมีการพัฒนา รูปแบบ วิธีการและ ช่องทางการสื่อสาร เกี่ยวกับการบริการ สาธารณะที่หลากหลาย เหมาะสมกับสถานการณ์ ปัจจุบัน เช่น เว็บไซต์ เฟรสบู๊ค ไลน์ เสียงตาม สาย แผ่นพับ ใบปลิว	73 (18.25)	245 (61.25)	65 (16.25)	16 (4.00)	1 (0.25)	3.93	0.72	มาก	3
ภาพรวม						3.85	0.77		

จากตารางที่ 13 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อและเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญ ทำงานได้อย่างคล่องตัวและรวดเร็ว ทำให้ประชาชนมีความสะดวกและมั่นใจมากขึ้น ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมาคือ เทศบาลมีผู้บริหารที่มีความสามารถและทักษะในการบริหารงาน สร้างผลงานและความภาคภูมิใจแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.01$) และ เทศบาลมีการพัฒนารูปแบบ วิธีการและช่องทางการสื่อสารเกี่ยวกับการบริการสาธารณะที่หลากหลายเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น เว็บไซต์ เฟรสบู๊ค ไลน์ เสียงตามสาย แผ่นพับ ใบปลิว ($\bar{X} = 3.93$) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์
 นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
 ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ด้านความปลอดภัยใน ชีวิตและทรัพย์สิน	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปล ผล	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. เทศบาลมีการปรับปรุง ซ่อมแซม/ติดตั้งกล้องวงจร ปิดตามจุดเสี่ยงเพิ่มขึ้น เรื่อยๆอย่างต่อเนื่อง ทำให้ ประชาชนรู้สึกปลอดภัยใน ชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น	40 (10.00)	213 (53.25)	95 (23.75)	50 (12.50)	2 (0.50)	3.59	0.84	มาก	4
2. เทศบาลมีวิธีการจัดการ กับปัญหาสุนัขจรจัด ส่งผล ให้จำนวนสุนัขจรจัดลด จำนวนอย่างรวดเร็ว	49 (12.25)	196 (49.00)	89 (22.25)	57 (14.25)	9 (2.25)	3.54	0.95	มาก	5
3. เทศบาลทำงานร่วมกับ ตำรวจในการเฝ้าระวังด้าน ยาเสพติดอย่างจริงจัง ทำ ให้ลดปัญหาการค้า เสพ ยาเสพติดได้อย่างต่อเนื่อง	55 (13.75)	200 (50.00)	105 (26.25)	39 (9.75)	1 (0.25)	3.67	0.84	มาก	3
4. เทศบาลมีผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ เป็นตัวอย่างที่ดี ในการส่งเสริมการเล่นกีฬา หรือกิจกรรมสันทนาการ เพื่อให้เยาวชนห่างไกลยา เสพติด	79 (19.75)	215 (53.75)	67 (16.75)	37 (9.25)	2 (0.50)	3.83	0.86	มาก	1
5. เทศบาลมีการช่วยเหลือ ฟื้นฟูและติดตามผู้ติดยา เสพติดอย่างใกล้ชิดและ ต่อเนื่อง ทำให้ผู้ติดยาเสพติด ติดกลับมาใช้ชีวิตได้ ตามปกติ	69 (17.25)	181 (45.25)	104 (26.00)	45 (11.25)	1 (0.25)	3.68	0.89	มาก	2
ภาพรวม						3.66	0.75		

จากตารางที่ 14 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการ
 สาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ด้านความปลอดภัยในชีวิตและ
 ทรัพย์สิน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อและเรียงลำดับค่าเฉลี่ย

จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ เทศบาลมีผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ เป็นตัวอย่างที่ดีในการส่งเสริมการเล่นกีฬาหรือกิจกรรมสันทนาการ เพื่อให้เยาวชนห่างไกลยาเสพติด ($\bar{X} = 3.83$) รองลงมาคือ เทศบาลมีการช่วยเหลือฟื้นฟูและติดตามผู้ติดยาเสพติดอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ทำให้ผู้ติดยาเสพติดกลับมาใช้ชีวิตได้ตามปกติ ($\bar{X} = 3.68$) และ เทศบาลทำงานร่วมกับตำรวจในการเฝ้าระวังด้านยาเสพติดอย่างจริงจัง ทำให้ลดปัญหาการค้า ยาเสพติดได้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.67$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยใช้สถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe' เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ชาย	204	3.89	0.70	-.22	0.82
หญิง	196	3.91	0.69		

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมือง ไม่แตกต่างกัน ($t = -.22$, $Sig = 0.82$)

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์
นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์
นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	\bar{X}	S.D.
20-30 ปี	36	4.26	0.60
31-40 ปี	68	3.97	0.56
41-50 ปี	137	4.01	0.66
51-60 ปี	104	3.86	0.67
61 ปีขึ้นไป	55	3.39	0.80

จากตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ
สร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ
พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 20-30 ปี มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาล
เมืองมากที่สุด (\bar{X} =4.26, S.D.=0.60) รองลงมาคือ อายุ 41-50 ปี (\bar{X} =4.01, S.D.=0.66) และ
อายุ 31-40 ปี (\bar{X} =3.97, S.D.=0.56) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็น
ของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	20.68	5.17	11.63	0.00*
ภายในกลุ่ม	395	175.56	0.44		
รวม	399	196.25			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอ
เมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์
นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F=11.63$,
 $df=4/395$, $Sig.=0.00$)

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยความแตกต่างความคิดเห็น
ของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	61 ปีขึ้นไป
20-30 ปี	4.26	-	0.29	0.25	0.39	0.86*
31-40 ปี	3.97		-	0.03	0.10	0.57*
41-50 ปี	4.01			-	0.14	0.61*
51-60 ปี	3.86				-	0.46*
61 ปีขึ้นไป	3.39					-

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 18 เพื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ
ทดสอบของ Scheffe' พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์
นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองต่างกับประชาชนทุกกลุ่มอายุ คือ กลุ่มอายุ 20-30 ปี,
กลุ่ม 31-40 ปี, กลุ่ม 41-50 ปี และ กลุ่ม 51-60 ปี

**สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ
สร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
แตกต่างกัน**

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์
นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	\bar{X}	S.D.
ประถมศึกษา	71	3.49	0.77
มัธยมศึกษา	51	3.98	0.58
อนุปริญญา/เทียบเท่า	94	3.94	0.70
ปริญญาตรี	163	3.97	0.63
สูงกว่าปริญญาตรี	21	4.47	0.57

จากตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ
สร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับ
การศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์
นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลมากที่สุด (\bar{X} =4.47, S.D.=0.57) รองลงมาคือ ระดับการศึกษา

มัธยมศึกษา ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.58) และ ระดับการศึกษาปริญญาตรี ($\bar{X}=3.97$, S.D.=0.63) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	20.02	5.00	11.21	0.00*
ภายในกลุ่ม	395	176.23	0.44		
รวม	399	196.25			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองแตกต่างกัน ($F=11.21$, $df=4/395$, $Sig.=0.00$)

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อนุปริญญา/เทียบเท่า	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ประถมศึกษา	3.49	-	0.49*	0.42*	0.48*	0.98*
มัธยมศึกษา	3.98		-	0.07	0.11	0.49
อนุปริญญา/เทียบเท่า	3.94			-	0.06	0.56*
ปริญญาตรี	3.97				-	0.50*
สูงกว่าปริญญาตรี	4.47					-

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 21 เพื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ Scheffe' พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองแตกต่างกับทุกกลุ่มอาชีพ คือ กลุ่มมัธยมศึกษา, กลุ่มอนุปริญญา/เทียบเท่า, กลุ่มปริญญาตรี และ กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี

นอกจากนี้ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองแตกต่างกันอีก 2 กลุ่ม คือ กลุ่มประชาชนที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญาตรี/เทียบเท่า และ กลุ่มระดับการศึกษาปริญญาตรี

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	\bar{X}	S.D.
รับจ้างทั่วไป	127	3.86	0.69
ประกอบอาชีพส่วนตัว	144	3.80	0.72
พนักงานบริษัท	24	3.99	0.46
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	85	4.13	0.66
ไม่ได้ทำงาน	20	3.81	0.79

จากตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองมากที่สุด ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.66) รองลงมาคือ อาชีพพนักงานบริษัท ($\bar{X}=3.99$, S.D.=0.46) และ อาชีพรับจ้างทั่วไป ($\bar{X}=3.86$, S.D.=0.69) ตามลำดับ

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	6.69	1.67	3.48	0.00*
ภายในกลุ่ม	395	189.56	0.48		
รวม	399	196.25			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง

เมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองแตกต่างกัน ($F=3.48$, $df=4/395$, $Sig.=0.00$)

ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยความแตกต่างความคิดเห็น
ของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	\bar{X}	รับจ้าง ทั่วไป	ประกอบ อาชีพ ส่วนตัว	พนักงาน บริษัท	รับ ราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ไม่ได้ ทำงาน
รับจ้างทั่วไป	3.86	-	0.06	0.12	0.26	0.05
ประกอบอาชีพส่วนตัว	3.80		-	0.19	0.33*	0.01
พนักงานบริษัท	3.99			-	0.14	0.18
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4.13				-	0.32
ไม่ได้ทำงาน	3.81					-

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 24 เพื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ Scheffe' พบว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพส่วนตัว มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมสาธารณะของเทศบาลเมืองต่างกับประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

ตารางที่ 25 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
2. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
4. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การสร้างสรรคณ์วัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรคณ์วัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรคณ์วัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลเมืองในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ 1) เทศบาลเมืองชลบุรี 2) เทศบาลเมืองบ้านสวน 3) เทศบาลเมืองแสนสุข และ 4) เทศบาลเมืองอ่างศิลา รวมทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปการวิจัยทางสังคมศาสตร์ การทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระ ด้วยการทดสอบสมมติฐานการวิจัยทางสถิติด้วยค่า t-test ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไปด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 204 คน (ร้อยละ 51.00) รองลงมาคือเป็นเพศหญิง จำนวน 196 คน (ร้อยละ 49.00)
2. อายุ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 137 คน (ร้อยละ 33.25.00) รองลงมาคือมีอายุ 51-60 ปี จำนวน 104 คน (ร้อยละ 26.00) และอายุ 31-40 ปี จำนวน 68 คน (ร้อยละ 17.00)
3. ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 163 คน (ร้อยละ 40.75) รองลงมาคือ ระดับอนุปริญญา/เทียบเท่า จำนวน 94 คน (ร้อยละ 23.50) และระดับประถมศึกษา จำนวน 71 คน (ร้อยละ 17.75)
4. อาชีพ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 144 คน (ร้อยละ 36.00) รองลงมาคือ อาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 127 คน (ร้อยละ 31.75) และ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 85 คน (ร้อยละ 21.25)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ได้แก่

1. ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค
2. ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
3. ด้านการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน
4. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคู่เศรษฐกิจพอเพียง
5. ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและพลังงาน
6. ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
7. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

โดยภาพรวมทั้ง 7 ด้าน พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคู่เศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.01$) ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ($\bar{X} = 3.85$) ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ($\bar{X} = 3.76$) ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและพลังงาน ($\bar{X} = 3.75$) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ($\bar{X} = 3.66$) และ ด้านการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 3.38$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐาน
2. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน ยอมรับสมมติฐาน
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน ยอมรับสมมติฐาน
4. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน ยอมรับสมมติฐาน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในครั้งนี้สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ด้านการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคู่เศรษฐกิจพอเพียง ด้าน

การอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและพลังงาน ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจาก เทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ได้พัฒนาปรับปรุงระบบการบริหารจัดการการบริหารประชาชน และการดำเนินงานตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง โดยการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาลและได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น รวมทั้งเสนอแนะวิธีการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ทำให้การดำเนินงานของเทศบาลสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งส่งผลให้การแสดงความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของยุวณัส จำปามูล (2553) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐาน ด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะของเทศบาลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยยิ่งลักษณ์ ทิพย์สิงห์ (2555) ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลมาย อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จำนวน 6 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหาร การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมศาลาณาจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ในภาพรวมประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสันต์ ศรียา (2559) ศึกษาประสิทธิภาพในการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า บริการสาธารณะอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยนรา ณ ร้อยเอ็ด (2551) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลดงลาน อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ในส่วนของประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ มีความคิดเห็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของไพวรรณ อุบลี (2552) ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษาที่

แตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสันต์ ศรียา (2559) ศึกษาประสิทธิภาพในการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน คือ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้ที่แตกต่างกันมีระดับประสิทธิภาพการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวรรณ กীরติสุวรรณ (2553) ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนต่อการจัดบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลกาญจนดิษฐ์ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ประชาชนที่มีเพศอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษาและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลต่างก็มีความคาดหวังต่อการจัดบริการสาธารณะไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เทศบาลเมืองควรรนำข้อมูลที่ได้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ให้ชัดเจน และกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม
2. เทศบาลเมืองควรมีการประเมินประสิทธิผลของการดำเนินงานด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมบริการสาธารณะของเทศบาลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
3. เทศบาลเมืองควรวางแผนการพัฒนาโดยคำนึงถึงความคาดหวังและความต้องการของประชาชนต่อการจัดการหรือการพัฒนาบริการสาธารณะโดยนำข้อมูลไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาเทศบาลเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนให้เกิดประสิทธิผลต่อไป
4. เทศบาลเมืองควรจัดให้มีการพัฒนาผู้บริหาร ข้าราชการและพนักงานจ้างอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ในด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมและ/หรือการจัดการบริการสาธารณะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ผลการวิจัยพบว่า นโยบายการส่งเสริมการลงทุนให้กับเกษตรกรขนาดเล็ก (SME) ที่ต้องการผลิตสินค้าเกษตรที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของลูกค้า อยู่ในระดับปานกลาง เทศบาลจึงควรจัดอบรมบุคลากรและประชาชนให้มีความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรขนาดเล็ก (SME) หรือสนับสนุนช่องทางในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อเพิ่มโอกาสในการพัฒนาและการแข่งขัน
2. ผลการวิจัยพบว่า การรวมกลุ่มกันทำการค้าขายสินค้าเกษตรและสินค้าของกลุ่มแม่บ้านในชุมชนก่อให้เกิดสินค้าเกษตรที่มีชื่อเสียงประจำท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง เทศบาลควรจัดให้มีการประกวดสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า และมีความโดดเด่นเป็นที่ต้องการของลูกค้า สินค้าเกษตรมีชื่อเสียงเพิ่มขึ้นส่งผลให้เกิดรวมกลุ่มกันทำสินค้ามากขึ้น
3. ผลการวิจัยพบว่า การจัดตลาดนัดจำหน่ายสินค้าเกษตรและสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เป็นการเพิ่มมูลค่าให้สินค้าเกษตร อยู่ในระดับปานกลาง เทศบาลจึงควรจัดกิจกรรม/สถานที่ในการจำหน่ายสินค้าให้กับกลุ่มเกษตรกรมากขึ้น ครอบคลุมทุกพื้นที่ และอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับการสร้างและบริการสาธารณะในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น ได้แก่ เทศบาล อบต. กทม. และเมืองพัทยา
2. ควรวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนต่อการจัดบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในเขตพื้นที่เมืองชลบุรี เพื่อพัฒนาการจัดบริการสาธารณะให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงต่อไป
3. ควรวิจัยเพื่อสำรวจศักยภาพในการบริการสาธารณะของเทศบาลเมือง เพื่อจะได้ทราบข้อมูลความต้องการของประชาชนและนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กิริติ ยศยิ่งยง. (2552). *องค์การแห่งนวัตกรรม แนวคิด และกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โกวิท พวงงาม. (2546). *การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- โกวิท พวงงาม. (2553). *การสังเคราะห์และถอดบทเรียนนวัตกรรมท้องถิ่นและการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต้นแบบการบริหารจัดการภารกิจที่ถ่ายโอน) สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดนายกรัฐมนตรี.
- จรัส สุวรรณมาลา และคณะ. (2549). *ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมนวัตกรรมท้องถิ่นในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- จำลอง โพธิ์บุญ. (2551). *องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการขยะที่ดี: ศึกษากรณีเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี. วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม, 4(1), หน้า 27-65.*
- จิราภา แจ้งใจดี. (2541). *การกระจายอำนาจบริการสาธารณะในท้องถิ่นไทย: กรณีศึกษาการขนส่งโดยสรรพประจําทางในรูปแบบสหการผสมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคําแหง*
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศพรีนติ้ง เซ็นเตอร์.
- ณรงค์ บุญสวยขวัญ. (2553). *โครงการบริการสาธารณะที่เป็นนวัตกรรมท้องถิ่นที่ภาคใต้*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. (2552). *แนวทางการวิจัยนวัตกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: มุมมองเชิงเศรษฐศาสตร์สถาบัน*. กรุงเทพฯ: โอเพ่นบุ๊กส์.
- เทศบาลเมืองชลบุรี. (2562). *ข้อมูลพื้นฐาน*. เข้าถึงได้จาก <http://chonburicity.go.th/public/>
- เทศบาลเมืองบ้านสวน. (2562). *ข้อมูลทั่วไป*. เข้าถึงได้จาก <http://www.bansuan.go.th/>
- เทศบาลเมืองแสนสุข. (2562). *เกี่ยวกับเทศบาล*. เข้าถึงได้จาก <https://saensukcity.go.th/home.html>
- เทศบาลเมืองอ่างศิลา. (2562). *ข้อมูลสำนักงาน*. เข้าถึงได้จาก <http://www.angsilacity.go.th/index.php>
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2540). *100 ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. 2440-2540*. กรุงเทพฯ: คปไฟ.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2553). *การกระจายอำนาจ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaipoliticsgovernment.org>
- นรา ณ ร้อยเอ็ด. (2551). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดงลาน อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*.
- นรนิติ เศรษฐบุตรและคณะ. (2545). *การเสริมสร้างสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ก็อปปี.

- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2545). *การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2552). *กฎหมายปกครอง*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2554). *สัญญาทางปกครอง*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- บรรเลง อินทร์จันทร์. (2559). นวัตกรรมสังคมอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำปากพอง จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 2(2). หน้า 48-56.
- พยัต วุฒิรงค์. (2551). การบริหารนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาในองค์กรภาครัฐ. *จุฬาลงกรณ์วารสาร*, 20(78), หน้า 26-37.
- พัฒนา พุดตาล. (2537). *การกระจายอำนาจ: แนวโน้มและความเป็นไปได้ในการเลือกผู้ว่าราชการจังหวัด*. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พันธุ์อาจ ชัยรัตน์. (2547). *การจัดการนวัตกรรมสำหรับผู้บริหาร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ
- ไพบูลย์ โปธิสุวรรณ. (2551). *ยุทธศาสตร์การบริหารท้องถิ่นสู่ผลฤทธิ์: กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไพวรรณ อุปลี. (2552). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ภาณุ ลิ้มมานนท์. (2546). *กลยุทธ์การจัดการนวัตกรรมทางธุรกิจ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: พีดับบลิวพริ้นติ้ง.
- ยิ่งลักษณ์ ทิพย์สิงห์. (2555). *ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการจัดบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลมาย อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ยุวนัส จำปามูล. (2553). *ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2535). *การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- วรรณธรณ กীরดีสุวรรณ. (2553). *ความคาดหวังของประชาชนต่อการบริการสาธารณะของเทศบาล ตำบลกาญจนดิษฐ์ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- วิทยา จินุพงศ์. (2559). *นวัตกรรมการบริการสาธารณะโดยองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. *วารสารนวัตกรรมการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน*, 4(1). หน้า 55-61.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2548). *นวัตกรรมสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วุฒิมพงษ์ ภักดีเหลา. (2554). *การศึกษาคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลด้านนวัตกรรม*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ, คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศูนย์นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาาระบบราชการไทย. (2556). *นวัตกรรมการบริหารจัดการภาครัฐ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.opdc.go.th>
- สถาบันพระปกเกล้า. (2562). *เทศบาล*. เข้าถึงได้จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%A8%E0%B8%9A%E0%B8%B2%E0%B8%A5>
- สมคิด เลิศไพฑูรย์ และ มรุต วันทนากร. (2546). *แนวคิดที่ว่าด้วยฝ่ายบริหารเข้มแข็งกับการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ก๊อปปี.
- สันต์ ศรียา. (2559). *ประสิทธิภาพในการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน*. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนามิติภาค, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สุพจน์ บุญพิเศษ. (2561). *สภาพนวัตกรรมการบริการสาธารณะและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อ นวัตกรรมการบริการสาธารณะในเทศบาลเมืองในพื้นที่จังหวัดชลบุรี*. ชลบุรี: คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี. (2560). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2560-2564)*. ชลบุรี: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. (2562). *เกี่ยวกับ อบจ.* เข้าถึงได้จาก <http://www.chon.go.th/cpao/>
- อนุจิตร ชินสาร. (2557). *นวัตกรรมการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนุจิตร ชินสาร. (2561). *นวัตกรรมการบริหารการคลังท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา*. *วารสารราชพฤกษ์*, 16(2). หน้า 109-119.

- อรรถัย กักพล และฉัตรระวี ปรีสุทธิญาณ. (2552). *เคล็ดลับการจัดการบริการสาธารณะท้องถิ่นบทเรียนจากรางวัลพระปกเกล้า*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- Best, J. W. (1981). *Research in education* (4th ed.). NJ: Pritce-Hall.
- Ferrman, C., & Soete, L. (1997). *The Economics of Industrial Innovation* (3rd ed.). Cambridge, Mass: MIT Bress.
- Heywood, A. (2007). *Politics* (3rd ed.). New York: Palgrave Macmillan.
- Manor, J. (1999). *The Political Economy of Democratic Decentralization*. Washington, DC: World Bank.
- Osborne, S. P, & Brown, K. (2005). *Managing Change and Innovation in Public Service Organizations*. New York: Routlege.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row Publication.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

โครงการวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองในเขตพื้นที่
อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลเมือง โดยแบ่งคำถามเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

(1) เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง
(2) อายุ	☐ 20-30 ปี	☐ 31-40 ปี
	☐ 41-50 ปี	☐ 51-60 ปี
	☐ 61 ปีขึ้นไป	
(3) ระดับการศึกษา	☐ ประถมศึกษา	☐ มัธยมศึกษา
	☐ อนุปริญญา/เทียบเท่า	☐ ปริญญาตรี
	☐ สูงกว่าปริญญาตรี	
(4) อาชีพ	☐ รับจ้างทั่วไป	☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ร้านค้า
	☐ พนักงานบริษัท	☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
	☐ นักศึกษา	☐ ไม่ได้ทำงาน

ส่วนที่ 2 เป็นความคิดเห็นของความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริการ
สาธารณะของเทศบาลเมืองในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี (หมายถึง การสร้างกิจกรรมหรือสิ่งใหม่
หรือการปรับปรุงหรือการพัฒนาหรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ หรือกิจกรรมที่ไม่เคยทำมาก่อนหรือ
แตกต่างไปจากเดิม)

โปรดใส่เครื่องหมาย ในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค					
1. เทศบาลมีการพัฒนาถนนเชื่อมต่อระหว่างชุมชนอย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถเดินทางด้วยความสะดวก					
2. เทศบาลมีการปรับปรุง/พัฒนาท่อระบายน้ำที่สามารถระบายน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วมขังได้อย่างรวดเร็ว					
3. เทศบาลมีการติดตั้งไฟส่องสว่างและไฟจราจรครอบคลุมทุกถนน/ทางร่วม และซอยในเขตชุมชน ทำให้ลดอุบัติเหตุจากการใช้รถยนต์พาหนะ					
4. เทศบาลมีระบบการผลิตน้ำประปาที่มีความทันสมัย พร้อมให้บริการและแก้ปัญหาหน้าประปาหากได้รับความเสียหายได้อย่างรวดเร็ว					
5. เทศบาลมีการปรับปรุง/พัฒนาภูมิทัศน์ ปลูกต้นไม้บริเวณสวนสาธารณะอย่างโดดเด่นเป็นตัวอย่างให้แก่พื้นที่อื่นๆ					
ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน					
1. เทศบาลมีรูปแบบการจัดงาน เช่น จัดงานสงกรานต์ วันลอยกระทง วันแห่เทียนพรรษา แตกต่างกันทุกปี ช่วยดึงดูดและกระตุ้นให้ประชาชนเข้าร่วมและรู้สึกหวงแหนวัฒนธรรมท้องถิ่นมากขึ้น					
2. เทศบาลเป็นตัวอย่างที่ดีในการทำนุบำรุงศาสนา บูรณปฏิสังขรณ์ศาสนสถาน เข้าวัดฟังธรรม					
3. เทศบาลส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์/โฮมสเตย์ จนได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว					
4. เทศบาลจัดให้มีสถานที่หรือศูนย์สำหรับแสดงผลงานภูมิปัญญาท้องถิ่น					

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. เทศบาลมีการเผยแพร่หรือสอดแทรกวัฒนธรรมท้องถิ่นลงในกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนในพื้นที่และบุคคลทั่วไปรู้จักและจดจำ					
ด้านการพัฒนาเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน					
1. เทศบาลจัดตลาดนัดจำหน่ายสินค้าเกษตรและสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เป็นการเพิ่มมูลค่าให้สินค้าเกษตร					
2. เทศบาลจัดให้มีการรวมกลุ่มกันทำการค้าขายสินค้าเกษตรและสินค้าของกลุ่มแม่บ้านในชุมชน ก่อให้เกิดสินค้าเกษตรที่มีชื่อเสียงประจำท้องถิ่น					
3. เทศบาลมีการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีให้กับเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิต การสร้างแบรนด์และการตลาด ก่อให้เกิดสินค้าเกษตรหลากหลายมากขึ้น					
4. เทศบาลมีนโยบายการส่งเสริมการลงทุนให้กับเกษตรกรขนาดเล็ก (SME) ที่ต้องการผลิตสินค้าเกษตรที่มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของลูกค้า					
5. เทศบาลจัดให้เกษตรกรศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเกษตรและอุตสาหกรรมนอกพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและเครือข่าย ในการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์					
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคู่เศรษฐกิจพอเพียง					
1. เทศบาลมีวิธีการรณรงค์หรือดึงดูดให้ประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬา ทำให้ประชาชนหันมาออกกำลังกายและเล่นกีฬา มากขึ้น					
2. เทศบาลมีการพัฒนาฝีมือแรงงานให้กับผู้ด้อยโอกาส เช่น ผู้พิการ คนชราและเยาวชนที่ยากจน มีรายได้เลี้ยงชีพตนเอง					
3. เทศบาลมีการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการให้กับประชาชนอย่างสะดวกและรวดเร็ว ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี					

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. เทศบาลมีการปรับปรุง/พัฒนาโรงเรียน ศูนย์เด็กเล็ก ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา เช่น อาคารเรียน ห้องสมุด ครูต่างชาติ เป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา					
5. เทศบาลมีการออกตรวจสุขภาพ ให้ความรู้หรือ บริการสาธารณสุขอย่างสม่ำเสมอ เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคอ้วน ทำให้ประชาชนรู้จัก วิธีการดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากโรคต่างๆ					
ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงาน					
1. เทศบาลมีรถเก็บขยะที่อยู่ในสภาพที่ดี ทำให้ขยะไม่ ตกหล่นและส่งกลิ่นเหม็น ในขณะที่ปฏิบัติงาน					
2. เทศบาลมีวิธีการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง แมลงสาบ หรือหนู ที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ไม่มีโรคระบาดเกิดขึ้น					
3. เทศบาลเป็นตัวอย่างที่ดีในการประหยัดพลังงาน ทำให้ประชาชนปฏิบัติตาม					
4. เทศบาลมีวิธีการประชาสัมพันธ์หรือให้ความรู้ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานที่ หลากหลายและทันสมัย ทำให้ประชาชนตระหนักและมีจิตสำนึกที่ดี					
5. เทศบาลมีระบบเตือนภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ไฟป่า ฝุ่นละออง ทำให้ประชาชนสามารถเตรียม ความพร้อมในการรับมือได้ทัน					
ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล					
1. เทศบาลมีผู้บริหารที่มีความสามารถและทักษะใน การบริหารงาน สร้างผลงานและความภาคภูมิใจแก่ ประชาชนอย่างต่อเนื่อง					
2. เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญ ทำงานได้ อย่างคล่องตัวและรวดเร็ว ทำให้ประชาชนมีความ สะดวกและมั่นใจมากขึ้น					

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. เทศบาลมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการในท้องถิ่น เช่น ผู้รับเหมา ร้านค้า ผู้ใช้แรงงานในพื้นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการต่างๆ ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน					
4. เทศบาลมีการริเริ่มโครงการใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดการพัฒนาและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในเทศบาลโดยรวม					
5. เทศบาลมีการพัฒนารูปแบบ วิธีการและช่องทางการสื่อสารเกี่ยวกับการบริการสาธารณะที่หลากหลายเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น เว็บไซต์ เฟสบุ๊ก ไลน์ เสียงตามสาย แผ่นพับ ใบปลิว					
ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน					
1. เทศบาลมีการปรับปรุงซ่อมแซม/ติดตั้งกล้องวงจรปิดตามจุดเสี่ยงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น					
2. เทศบาลมีวิธีการจัดการกับปัญหาสุนัขจรจัด ส่งผลให้จำนวนสุนัขจรจัดลดจำนวนอย่างรวดเร็ว					
3. เทศบาลทำงานร่วมกับตำรวจในการเฝ้าระวังด้านยาเสพติดอย่างจริงจัง ทำให้ลดปัญหาการค้า เสพ ยาเสพติดได้อย่างต่อเนื่อง					
4. เทศบาลมีผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ เป็นตัวอย่างที่ดีในการส่งเสริมการเล่นกีฬาหรือกิจกรรมสันทนาการ เพื่อให้เยาวชนห่างไกลยาเสพติด					
5. เทศบาลมีการช่วยเหลือฟื้นฟูและติดตามผู้ติดยาเสพติดอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ทำให้ผู้ติดยาเสพติดกลับมาใช้ชีวิตได้ตามปกติ					